

BUDOUCNOST OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ VE VAŠEM REGIONU SE ROZHODUJE NYNÍ

Vymezování akceleračních oblastí může mít zásadní dopad na rozvoj vašich samospráv. Využijte své právo vyjádřit se k návrhu Ministerstva pro místní rozvoj. Čas máte pouze do 1. června 2026. Podrobnosti a kompletní dokumentace na přiloženém QR.

Téma

STAVEBNÍ ZÁKON V DIGITÁLNÍ PASTI: ČEKÁ NÁS ÉRA EFEKTIVITY, NEBO NÁVRAT O DESÍTKY LET ZPĚT?

str.
6

Zatímco stát slibuje konec byrokracie, obce varují před zásadním ohrožením práva na samosprávu a vznikem propasti mezi metropolemi a zbytkem republiky. V hlavním tématu rozebíráme dopady třinácti novelizací a v anketě přinášíme exkluzivní pohledy předních odborníků na budoucnost našich měst a vesnic.

Nepřehlédněte

POVINNOST ZAJISTIT PÉČI O TŘÍLETÉ DĚTI NENÍ AUTOMATICKÁ: KDY MUSÍ OBEC JEDNAT?

str.
13

Nová legislativa ukládá samosprávám povinnost postarat se o děti, které se nedostaly do spádových školek, ale pouze při splnění přísných podmínek a vazby rodičů na trh práce. Přinášíme vám přehledný návod, jak se vyhnout mýtům, jaké finanční kompenzace zvolit a proč si pohlídat šedesátidenní lhůtu před třetími narozeninami dítěte.

Inspirativní starosta

SRDCEM V JESENÍKÁCH: JAK SE V LOUČNÉ NAD DESNOU BOJUJE S POVODŇMI I NÁPOREM TURISTŮ?

str.
23

Starostka Petra Harazímová v otevřeném rozhovoru popisuje cestu od naivních představ k tvrdé realitě vedení obce, která je v neustálém obležení návštěvníků. Zjistíte, proč vsadila vše na modernizaci školy, jak se údolí Desné vzpamatovává z ničivých záplav a proč je pro ni investice do místních lidí tou nejlepší pojistkou pro budoucnost.

Kdo patří komu aneb Kočičí hlavolam

To vám takhle přijde na messenger zpráva od nějaké Kláry Veverkové a vy vůbec netušíte, kdo to je, a teprve podle profilové fotky vám docvakne, že jde vlastně o jihomoravskou manažerku Kláru Osičkovou, která se mezi dvěma čísly SMSky stihla provdat a změnit si příjmení. „Tak tedy hodně štěstí, Klárko, veverka je moje oblíbené zvířátko, proto vám to přijmení trochu závidím.“

Mnohem víc ale miluji kočky. Na rozdíl od veverek se nechají pohladit. Se dvěma mám tu čest sdílet byt, takže o tom něco vím. V mé rodné vesnici, kam jezdím navštěvovat rodiče, jsem včera taky jednu potkala. Taky u nich byla právě na návštěvě, i když zrovna na odchodu. Ptala jsem se jí, komu patří, neochotně mi odpověděla, že sama sobě. Jak jinak. Kočky to tak mají. I když bydlí u lidí, kteří se pro ně můžou přetrhnout, můžete být rádi, když vám vůbec odpoví na pozdrav, ne tak na otázku, či jsi nebo ke kterému domu se hlásíš.

O to podivnější je návrh novely zákona na ochranu zvířat (tisk č. 174), před kterým SMS ČR varuje. Podle něj by totiž obce měly zajišťovat odchyt a kastraci opuštěných koček. Zní to možná bohubilě,

ale v praxi to starosty staví do role zvířecích detektivů. Jak má starosta na návisi poznat, jestli je ten kocour za stodolou skutečně bezdomovec nebo jen sousedův mazlíček na výletě? Co když na veterinárním stole skončí drahá chovná kočka?

Stát opět hází na obce povinnosti bez jasných pravidel a finančního krytí. Korunou všeho je pak návrh, aby se kastrování kočky označovalo zastřížením ucha. Tento invazivní postup je přitom v přímém rozporu s logikou ochrany zvířat proti týrání. SMS ČR proto vyzývá poslance, aby novelu v této podobě nepodpořili a počkali raději na chystaná evropská pravidla pro identifikaci zvířat.

I o tom se více dočtete v květnové SMSce.

Mimochodem kočka u mých rodičů na zahrádě měla zatím obě uši úplně v pořádku a já doufám, že jí takhle i zůstanou.

Tak tedy kočkám a veverkám zdar a krásné májové dny!

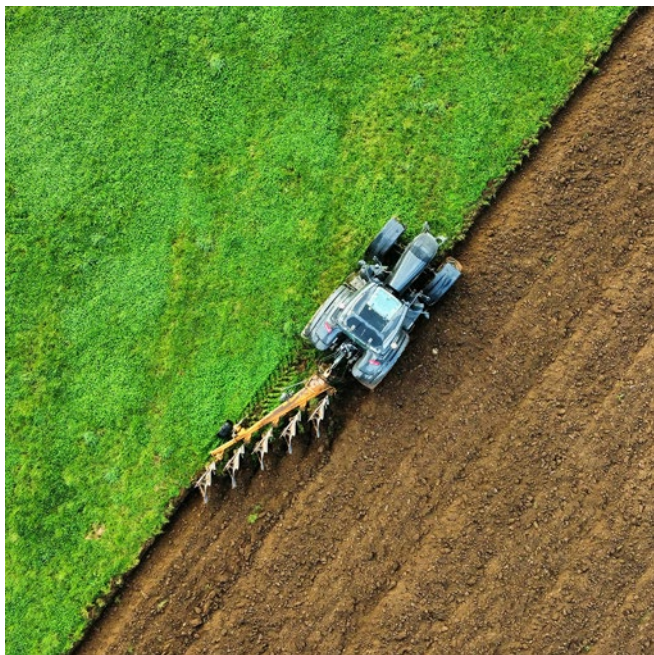
Marie Macháčová, šéfredaktorka

Střípky z právní poradny

Za jakých podmínek je možné postoupení pachtovní smlouvy na pozemek obce na nového pachtýře?

V pravidelné rubrice přinášíme otázky a odpovědi z právní poradny, kterou provozuje pro členské obce legislativní oddělení Sdružení místních samospráv ČR. Vybíráme pro vás záměrně ta témata, která se samospráv týkají obecně.

Odpověď:

§ 1895 nového občanského zákoníku (dále jen „NOZ“) stanoví, že nevyučuje-li to povaha smlouvy, může kterákoli strana převést jako postoupitel svá práva a povinnosti ze smlouvy nebo z její části třetí osobě, pokud s tím postoupená strana souhlasí a pokud nebylo dosud splněno, přičemž má-li být plnění ze smlouvy trvajících nebo pravidelně se opakujících, lze smlouvu postoupit s účinky k tomu, co ještě nebylo splněno.

Obecně tedy platí, že pachtýř může postoupit svá práva a povinnosti z pachtovní smlouvy (tj. především užívat a požívat věc, platit pachtovné) na dobu zbytku trvání této smlouvy na jinou osobu pouze se souhlasem propachtovatele (vlastníka věci). Souhlas propachtovatele s postoupením lze sjednat již v samotné pachtovní smlouvě.

Podle § 1897 NOZ je postoupení smlouvy vůči postoupené straně účinné od jejího souhlasu, a souhlasila-li předem, je postoupení smlouvy vůči postoupené straně účinné okamžikem, kdy jí postoupitel postoupení smlouvy oznámí nebo kdy jí postupník postoupení smlouvy prokáže.

Pachtýř může postoupit smlouvu na jinou osobu pouze se souhlasem obce (jako majitele), o kterém musí v rámci své pravomoci rozhodnout rada obce, případně starosta nebo zastupitelstvo.

Pokud je pachtýřem nebo propachtovatelem obec, pak platí, že rozhodnutí o uzavírání pachtovních smluv, o jejich postoupení v pozici pachtýře i o vyslovení souhlasu s postoupením z pozice propachtovatele spadá podle § 102 odst. 3 zákona o obcích do zbytkové pravomoci rady obce, pokud si tuto pravomoc nevyhradilo zastupitelstvo nebo nebyla svěřena starostovi či obecnímu úřadu. Pokud v obci rada není zřízena, přísluší tato pravomoc podle § 102 odst. 4 zákona o obcích starostovi obce – i v takovém případě si ji může vyhradit zastupitelstvo nebo ji lze svěřit obecnímu úřadu.

**Zpracoval
Dominik Hrubý
legislativní analytik SMS ČR**

Dubnový maraton: Mezi optikou, máji a deseti tisíci kroky

Možná to z mých minulých reportů vypadalo, že se snad nudím nebo koukám do zdi, a tak jsem se pro „zpestření“ přihlásil do výzvy *Deset tisíc kroků*. Výsledek? V dubnu jsem nachodil 145 kilometrů. A to počítám jen to, co mi milostivě zaznamenal mobil, takže realita bude ještě o něco „výživnější“. Ukazuje se, že kombinace SMS ČR a chůze funguje dokonale – člověk se zkrátka nezastaví ani omylem.

Od rozpočtů až po výpravu do Otvice

Mezitím samozřejmě běžela naše klasická agenda, která se s nachozenými kilometry doplňovala. Proběhlo důležité jednání s Finobcemi o financování obcí a také s předsedou rozpočtového výboru Alešem Pikorou. Řešili jsme i téma opatrovanců a další směřování PR našeho sdružení.

Přínosné bylo výjezdní zasedání předsednictva SMS ČR, kde jsme kromě oficiální agendy stihli i návštěvu autonomní bezobslužné prodejny ve Rváčově. A abychom nezapomínali na kořeny, zastavili jsme se také na Veselém Kopci, kde jsme s paní ředitelkou muzea v přírodě probrali nejen jeho rozvoj, ale i důležitý vztah mezi muzeem a obcí Vysočina.

Stihl jsem se také zajet podívat do Svazkové školy Otvice a na skok se byl pozdravit s kolegy na krajském shromáždění Plzeňského kraje. Tady se přiznám: tuhle cestu jsem absolvoval autem, ne pěšky – i moje sportovní ambice mají své limity. Velmi věcné bylo také jednání se zástupci společnosti CETIN o zavádění optických kabelů v obcích. Je to klíčové téma, pokud chceme, aby náš venkov nezůstal v digitálním pravěku.

Velikonoce bez proutí, ale s novým sestřihem

Duben – to jsou samozřejmě i tradice. Letos jsem sice žádnou pomlázku neupletl – věřte mi, že za chůze v rámci výzvy to opravdu nejde. Abych ale na všech těch jednáních a setkáních nedělal ostudu, stihl jsem aspoň návštěvu u holiče. Jarní sestřih je tedy hotov.

**Jarní kilometry i jarní sestřih splněny.
SMS ČR je v neustálém pohybu, ať už jde o jednání
na ministerstvech, nebo v terénu přímo s vámi.**

Veteráni, vnitra a stavění máje

Na Ministerstvu vnitra jsme opět pokročili v debatě o společenství obcí, což je téma, které nás bude provázet i nadále. V dubnu jsem také zamával automobilovým veteránům, když projížděli Kamýčkem nad Vltavou, a jako každý správný „vesničan“ jsem v závěru měsíce nemohl chybět u stavění máje.

Kdybych to měl shrnout: duben byl ve znamení pohybu, a to jak toho fyzického, tak toho legislativního. Uvidíme, co přinese „lásky čas“, až borový bude zavánět háj. Jen doufám, že v květnu už nebudu muset všechny ty kilometry jenom uchodit, ale že se i výsledky našich jednání pohnou tím správným směrem.

Petr Halada
předseda Sdružení místních samospráv ČR

CELOSTÁTNÍ KONFERENCE

17. září 2026

KARLOVY VARY

VYHLÁŠENÍ SOUTĚŽE SOBĚSTAČNÁ OBEC 2100

Pro zájemce a účastníky soutěže Soběstačné obce 2100 je připraven večer

16. září 2026

Znovuzavedení EET ohrozí spolkový život v obcích a služby na venkově

Vláda schválila znovuzavedení elektronické evidence tržeb (EET) s účinností od ledna 2027. Sdružení místních samospráv ČR (SMS ČR) v této souvislosti varuje před negativními dopady na venkov, zejména na komunitní a spolkové aktivity. Podle sdružení může systém v navržené podobě ohrozit fungování malých hospod, kiosků či občerstvení provozovaných dobrovolnými hasiči a sportovními kluby.

Místopředseda SMS ČR Tomáš Dubský upozornil, že administrativní náročnost a hrozba sankcí mohou dobrovolníky odradit, což by vedlo k zániku služeb, které v mnoha obcích suplují komerční podnikání a podporují společenský život. „Debatu o EET by se neměla vést jen optikou podnikatelského prostředí. V řadě obcí jde o aktivity, které podporují komunitní život,“ uvedl Dubský.

SMS ČR proto prosazuje, aby legislativa lépe reflektovala specifické postavení veřejně prospěšných subjektů. Cílem je upravit zákon tak, aby nastavení evidence tržeb nevedlo k omezování spolkového života a dostupnosti služeb na venkově.

Novela zákona o ochraně zvířat je paskvil, obce odmítají roli zvířecích detektivů

Sdružení místních samospráv ČR (SMS ČR) vyzvalo poslance, aby nepodpořili novelu zákona na ochranu zvířat proti týrání. Ačkoliv sdružení podporuje lepší ochranu zvířat, předloha podle něj ukládá obcím nesplnitelné povinnosti bez finančního krytí. Kritiku sklízí zejména povinné kastrace opuštěných koček a jejich kontroverzní značení zastříháváním uší.

Podle předsedy SMS ČR Petra Halady návrh neřeší, jak mají samosprávy v praxi rozeznat skutečně toulavé zvíře od zaběhnutého domácího mazlíčka. „Není možné postavit obce do role improvizovaných útulků a zvířecích detektivů,“ uvedl Halada. Sdružení upozorňuje, že po kastraci mají obce kočky označovat zářezem do ucha, což je v přímém rozporu s jinými ustanoveními téhož zákona zakazujícími mrzačení zvířat.

Samosprávy rovněž odmítají automatické přebírání vlastnictví nalezených zvířat, včetně exotických či hospodářských, kvůli nejasným nákladům na péči. SMS ČR doporučuje počkat na chystanou evropskou legislativu o sledovatelnosti zvířat a odmítá projednávání novely ve zrychleném režimu bez odborné diskuse.

Obce mají čas do 1. června na vyjádření k akceleračním oblastem pro zelenou energii

Samosprávy a veřejnost mohou do 1. června 2026 zasílat své připomínky k návrhu tzv. akceleračních oblastí pro obnovitelné zdroje energie. Tyto zóny, které nově definuje Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) v rámci změn Územního rozvojového plánu, mají zásadně urychlit výstavbu větrných či solárních elektráren celostátního významu. Sdružení místních samospráv ČR (SMS ČR) apeluje na obce, aby termín pro podání námitek nepropásly.

Podle SMS ČR je nezbytné, aby se samosprávy do procesu aktivně zapojily, neboť vymezení oblastí může mít zásadní vliv na rozvoj jejich území a krajinný ráz. Sdružení zdůrazňuje, že připomínky musí být podány písemně a každá obec je musí uplatnit samostatně. Podání připomínek v řádném termínu je zároveň nutnou podmínkou pro případné budoucí právní kroky nebo odvolání ze strany obcí.

Obce mohou získat příspěvky na úklid plastových ubrousků, SMS ČR uzavřelo partnerství

Sdružení místních samospráv ČR (SMS ČR) uzavřelo dohodu o spolupráci se společností Plastic Waste Free EPR, která provozuje kolektivní systém pro vybrané plastové výrobky. Obce díky tomu mohou uzavírat smlouvy na náhradu nákladů spojených s úklidem odpadu, konkrétně předvlhčených ubrousků s obsahem plastu. SMS ČR po odborném posouzení smluvní dokumentace doporučuje členským obcím tento krok zvážit.

Kolektivní systém umožňuje výrobcům plnit zákonnou odpovědnost za výrobky i po skončení jejich životnosti. Společnost Plastic Waste Free EPR získala oprávnění k činnosti v březnu 2025 a na základě připomínek SMS ČR upravila smluvní podmínky tak, aby lépe odpovídaly praktickým potřebám samospráv.

Partnerství uzavřené v dubnu 2026 slouží jako doporučení pro obce, konečné rozhodnutí o podpisu smlouvy je však v kompetenci každé samosprávy. „Rozhodnutí by mělo vycházet z posouzení konkrétních podmínek a výhodnosti nabídky pro danou obec,“ uvádí SMS ČR. Starostové, kteří potřebují s orientací v nabídce pomoci, se mohou obrátit na své krajské manažery.

SMS ČR respektuje nález Ústavního soudu o odměnách zastupitelů

Ústavní soud zamítl návrh senátorů na zrušení úpravy, podle níž dostávají zastupitelé působící současně v obci i kraji sníženou odměnu. Změna platná od letoška se dotýká stovek politiků.

„Nález respektujeme, i když jsme si přáli jiný výsledek. Oceňujeme však rychlost rozhodnutí a vyjasnění pravidel pro zásahy do práva na odměnu,“ uvedla Jana Přecechtělová, ředitelka SMS ČR. Sdružení zároveň poděkovalo senátorům v čele s Petrem Štěpánkem za snahu zajistit politikům odpovídající ohodnocení.

Sdružení místních samospráv ČR zdůrazňuje, že kumulace funkcí je pro kraje přínosná. Starostové a místostarostové vnášejí do krajské politiky detailní znalost problémů v území a praktické zkušenosti, což pomáhá k lepšímu rozhodování o věcech s přímým dopadem na život v obcích.

JAK NA VOLEBNÍ KAMPAŇ

květen-červen

Webináře zdarma

19. 5. 2026 v čase 9:30-11:00

9. 6. 2026 v čase 13:30-15:00

Prezenční workshopy

- ☒ 21. května 2026 Vizovice
- ☒ 2. června 2026 Dolní Město

Máte za sebou roky poctivé práce, ale blíží se volby a vy víte, že samotné výsledky u urn stačit nemusí. Svět se změnil – voliči jsou na sociálních sítích, očekávají rychlé odpovědi a vizuálně atraktivní informace.

Nebud'te na to sami. Naučíme vás, jak prodat vaše úspěchy, jak mluvit se sousedy a jak si kampaň usnadnit pomocí nejmodernějších technologií.

Přednášející

*Kateřina Lučan
Adéla Palíšková
Edita Laciga Nezvalová*

Registrace prostřednictvím formuláře

<https://forms.gle/3wuaqfu5CyFycncm9>

Kontakt na koordinátorku:

Edita Laciga Nezvalová
editanezvalova@smscr.cz

Život v obcích po novele stavebního zákona: Cesta k efektivitě, nebo do slepé uličky?

Český stavební zákon, který od roku 2023 prošel neuvěřitelnými třinácti novelizacemi, se opět mění. Zatímco vládní představitelé na prezentacích slibují konec byrokracie a digitální revoluci, v zákulisí se odehrává proces, který Sdružení místních samospráv ČR vnímá jako zásadní ohrožení práva na samosprávu. Stojíme před reformou, která může vrátit poměry v rozhodování o území o desítky let zpět.

Postoj SMS ČR: Starostové jako diváci na vlastním hřišti

Hlavním symbolem aktuálních změn je postupné odnímání kompetencí lidem, kteří své území znají nejlépe – starostům a místním občanům. SMS ČR dlouhodobě upozorňuje, že novela ve své aktuální podobě (včetně komplexního pozměňovacího návrhu o stovkách stran) fakticky centralizuje moc do rukou státního aparátu.

Legislativní analytička SMS ČR Jindra Tužilová varuje před nebezpečným optimismem, který může pramenit z nepochopení složitěho textu:

„Zákon v této podobě téměř nikdo nečetl. Starostové se o změnách dozvídají často jen z prezentací ministerstva, kde vše vypadá funkčně. Realita je ale taková, že obec nese politickou i právní odpovědnost za to, co se na jejím území postaví, ale novela jí bere reálnou možnost se k tomu vyjádřit. Vracíme se do stavu před listopad 1989.“

Kde leží největší rizika? Ztráta vlivu na podobu obce

Novela směřuje k vytvoření státního Úřadu rozvoje území (ÚRÚ). Povolování staveb se tak přesouvá pod křídla pražské centrály a jejich detašovaných pracovišť. Pro občana malé obce to znamená jediné: o tom, zda v sousedství jeho domu vyroste skladová hala nebo nevhodný bytový komplex, může rozhodnout úředník, který v místě nikdy nebyl a necítí žádnou odpovědnost vůči místní komunitě. Tím se vytrácí princip subsidiarity – tedy rozhodování na co nejnížší úrovni, co nejbližší lidem.

Digitalizace jako hrozba personálního kolapsu

Ačkoliv je digitalizace vítaným cílem, způsob jejího zavádění budí v regionech zděšení. SMS ČR upozorňuje, že digitální systémy jsou zatím pro úředníky spíše administrativní zátěží než pomocí. Pokud se k nefunkčnímu softwaru přidá personální podstava a odchod zkušených úředníků, kterým stát neustále mění pravidla pod rukama, hrozí stavebnímu řízení v Česku totální paralýza.

Oslabení veřejného zájmu ve prospěch developerů

Zatímco velcí developéři novou vítají s nadějí na rychlejší zisky, odborná veřejnost i SMS ČR vidí rizika v zavádění vágních pojmů jako „ekonomická přiměřenost“. Tento termín může v praxi sloužit k obcházení technických no-

rem, hygienických limitů nebo k legalizaci černých staveb. Pokud bude odstranění nelegální stavby pro majitele „ekonomicky nepřiměřené“, stát nad tím možná přivře oči. To je facka do tváře všem, kteří řádně dodržují zákon.

Územní plánování bez občanů

Dalším varovným signálem je možnost měnit územní plány bez souhlasu zastupitelstva, což dopadne především na velká města. Tím se efektivně odstavuje veřejná diskuse i možnost občanů připomínkovat rozvoj svého okolí. Územní plán, původně zamýšlený jako „společenská smlouva“, se tak mění v předmět zákušních dohod. V praxi může u městských částí dojít k situaci, kdy se výjimky dojednávají s developerem přímo na Radě hl. m. Prahy, zatímco dotčená radnice o nich nebude mít ani tušení. To vše u novely, která je přitom prezentována jako posílení samospráv.

Cesta k efektivitě, nebo chaosu?

Stavební právo potřebovalo reformu, ale nikoliv takovou, která z obcí udělá pouhé statysty. Česko se tímto modelem vydává na cestu, která nemá v Evropě (s výjimkou několika velmi malých států) obdoby. Všude jinde je standardem, že o stavbách rozhodují samosprávy.

SMS ČR věří, že skutečné zrychlení výstavby nelze nařídít zákonem, pokud chybí funkční systémy, stabilní personální zázemí a respekt k místní znalosti. Bez toho se cesta za „efektivitou“ velmi rychle změní ve slepou uličku plnou právní nejistoty a sousedských sporů.

Jak se technologická proměna promítne do každodenního života občanů? Budou naše města a vesnice po přijetí novely bezpečnější a estetičtější, nebo se otevřou nůžky mezi metropolemi a zbytkem republiky? Na tyto a další palčivé otázky jsme se zeptali odborníků, kteří se stavebním právem a urbanismem denně zabývají.

Lenka Mirgová: Digitalizace bez lidí a místní znalosti zrychlení nezařídí

Na stavební konferenci SMS ČR jste popsala digitalizaci stavebního řízení jako systém, který úředníci musí spíše obcházet, než aby jim pomáhal. Pokud novela vstoupí v účinnost v navrhované podobě, v čem konkrétně se podle vás změní každodenní realita na stavebních úřadech v malých i velkých městech? Jak se tato technologická a procesní proměna promítne do kvality života běžného občana, který očekává zrychlení, ale může narazit na personální kolaps a ztrátu místní znalosti úředníků?

Pokud by novela vstoupila v účinnost v nyní diskutované podobě, každodenní realita na stavebních úřadech by se podle mého názoru nezjednodušila, ale naopak dále zkomplikovala. Z pohledu praxe není hlavním problémem myšlenka digitalizace, ale nesoulad mezi očekáváním zákona, technickým stavem systémů a reálnými personálními možnostmi úřadů.

V každodenní praxi musí úředníci kroky často obcházet nebo kombinovat více prostředků. To nezvyšuje právní jistotu, ale naopak administrativní zátěž a riziko chyb. Zrychlení nelze nařídít zákonem; je podmíněno tím, že věc má vůbec kdo odborně zpracovat. Není-li personální kapacita dostatečná, každé rozšíření agendy povede spíše k prodloužení řízení.

Za zvlášť problematické považuji zvyšující se nároky na „univerzálnost“ úředníka. Stavební úřad má nést stále širší odpovědnost za koordinaci odborných hledisek, včetně environmentálních či dopravních otázek. Z úředníka se stává multifunkční rozhodovatel, což je z hlediska odborné udržitelnosti velmi sporný model.

„Zrychlení nelze nařídít zákonem; je podmíněno tím, že věc má vůbec kdo odborně zpracovat. Není-li personální kapacita dostatečná, každé rozšíření agendy povede spíše k prodloužení řízení.“

Zásadní je také vztah k územnímu plánování. Stavební úřad není jen vykonavatelem textu plánu; zná konkrétní problémy území i skutečný význam regulativů. Pokud se tento přímý kontakt oslabí – například tím, že úředník bude posuzovat žádost z Brna a vzápětí z Vysočiny – ztratí se nezbytná místní znalost. V ČR existují tisíce nejednotných územních plánů a bez znalosti místních poměrů vzroste nároky na studium souvislostí, což řízení paradoxně zpomalí.

Pro běžného občana se tato proměna může jevit jako modernizace, ale praktickým dopadem může být větší vzdálenost mezi úřadem a místem rozhodování, menší předvídatelnost a delší čekání. Občan neočekává teoretickou reformu, ale srozumitelný a včasný výkon správy. Pokud reforma oslabí místní znalost a nebude doprovázena personálním zajištěním a funkční digitalizací, kvalita služby státu se zhorší.

Skutečně funkční změna musí stát na třech pilířích: na stabilních personálních kapacitách, na digitalizaci, která práci reálně usnadní (nikoliv zdvojí), a na zachování místní znalosti. Bez těchto podmínek nelze očekávat vyšší rychlost ani kvalitu. Personální krize stavebních úřadů není přechodná; je to dlouhodobý stav, který bez systémové stability nelze vyřešit. Úřady se i v tomto tlaku snaží o preventivní roli a konzultace, aby identifikovaly rizika záměrů včas, ale bez stabilních lidí nelze takový systém dlouhodobě udržet.

Lenka Mirgová,
vedoucí odboru územního plánování
a stavebního řádu, Teplice

David Mateáško: Kosmetické změny v novele zásadní obrat v územním plánování nepřinesou

Na konferenci SMS ČR jste upozornil mimo jiné na to, že o novele neproběhla skutečná odborná diskuze a že se „strašíme něčím, co ještě nenastalo, ale chybí validní protiargumenty“. Jak se podle vašeho názoru změní role architekta a urbanisty v rozvoji obcí po přijetí této novely? Stane se z územního plánování skutečně efektivní nástroj rozvoje, nebo se spíše otevřou nůžky mezi velkými městy s vlastním aparátem a malými obcemi, které ztratí kontrolu nad svou podobou?

V rámci změn v oblasti územního plánování se očekává přesun větších pravomocí i odpovědnosti na samosprávy. To je vcelku dobrá myšlenka, kterou ČKA má ve svých urbanistických tezích již řadu let. Nicméně připouštím, že to může vyvolávat obavy. Jedním z úkolů naší komory i nás architektů je „zachytit hosenou rukavicí“ a nabízet samosprávám služby odborných poradců a mediátorů komunikace mezi aktéry územních procesů. Je jasné, že na straně samospráv bude nutné více promýšlet rozsah a podrobnost dokumentací z pohledu jejich účelnosti.

Architekt by se měl stát ještě více partnerem samospráv a vnímat svou roli jako odbornou službu – ne pouze diskutovat, ale analyzovat možnosti a pomáhat se rozhodnout, zda dané sídlo potřebuje územní plán, regulační plán nebo jen vymezené zastavitelné území. Právě schopnost číst potřeby místa a přeložit je do srozumitelného zadání je přidanou hodnotou, kterou nabízíme. Bude proto větší poptávka po managementu projektů a na tyto role musíme architekty cíleně připravovat. Klíčové je rozvíjet roli městských architektů. Moje oblíbená tři D – důvěra, dialog, dohoda – budou podstatou kvality a podmínkou úspěchu.

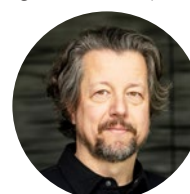
Myślím si, i když slyším spíše obavy, že se nůžky mezi velkými městy a malými obcemi dramaticky nerozevrou a pokud obce nebudou chtít, kontrolu neztratí. Bude však nutné se adaptovat a mnoho nového se naučit – v dnešní dynamické době prostě nejde stagnovat. Mění se technologie i digitalizace, a nastupující AI promění v horizontu pěti let mnohé způsobem, který si nyní neumíme představit.

„Malé obce by měly být více motivovány ke sdružování, a to nejen za účelem výstavby škol, ale i ke koordinaci dokumentací a sdílení služeb městského architekta.“

Proto je potřebné zachovat jistou míru volnosti při volbě nástrojů územního plánování. Množina možností by měla nabízet rozumné varianty odpovídající velikosti sídla i jeho rozhodnutí – zda se rozvíjet, nebo konzervovat svůj charakter. Malé obce by měly být více motivovány ke sdružování, a to nejen za účelem výstavby škol, ale i ke koordinaci dokumentací a sdílení služeb městského architekta. K tomu by měly sloužit i ekonomické motivační nástroje, které jsou bohužel zatím v plenkách.

Územní plánování je fantastický obor, který je výsledkem plánu, ale i podstatného podílu improvizace a náhody. Ne vše je do důsledků předvídatelné, takový je však život. Přál by si, aby legislativa rozvoj území spíše iniciovala, než brzdila. Obávám se však, že spíše kosmetické změny v připravované novele zásadní obrat v této oblasti nepřinesou.

David Mateáško,
autorizovaný architekt
a druhý místopředseda ČKA

Renata Zdařilová: Novela rezignuje na veřejný zájem ve prospěch ekonomiky

Jako zástupkyně tisíců autorizovaných osob dlouhodobě voláte po stabilitě a odborné diskuzi, která však u této novely podle vašich slov chybí. Jaký dopad bude mít nové legislativní nastavení na podobu našich měst a vesnic z pohledu kvality a bezpečnosti staveb? Hrozí podle vás, že se v důsledku tlaku na rychlost a absenci jasných pravidel pro výjimky začne v českých obcích stavět na úkor veřejného zájmu a urbanistických hodnot?

Pro argumenty, co je špatně na novém stavebním zákonu, jeho dvanácti novelách a připravovaném komplexním pozměňovacím návrhu, není vymezený prostor SMSky dostatečný. Inverzně by stačil jen na zdrženlivý výčet několika málo bodů, které považujeme pro české stavebnictví za přínosné. Soustředím se proto na připomínky, jež se podle mého do-
týkají i Sdružení místních samospráv ČR.

Předně, a to opakujeme od roku 2018, kdy se začalo s rozkladem stavebního práva, změny vznikají bez aktivní účasti odborné veřejnosti – tedy nás, autorizovaných osob, pro které jsou tyto předpisy určující pro zodpovědný výkon profese. Pokud jsme byli „připuštěni“, pak obvykle jen *pro forma*. Ve finálních výstupech se naše komentáře a protinávrhy, opřené o každodenní zkušenost a obranu veřejného zájmu, neobjevily.

Nepřekvapí proto, že aktuálně projednávaný návrh má přídomek „developerský“. Jeho cílem je co nejrychlejší realizace tzv. staveb hromadného bydlení kdekoli to bude možné. Návrh rozvíjí překonaný mýtus, že čím více bytů se postaví, tím bude cena nižší. Nebude – mimo jiné proto, že při omezených kapacitách dodavatelů vede vyšší poptávka k tlaku na růst cen.

Předkladatelé navíc upřednostňují ekonomické aspekty nad závazné požadavky na výstavbu. Zavádějí termín „ekonomická přiměřenost“, který je pro stavební úřady právně neuchopitelný a lze jím zdůvodnit jakékoli uživatelsky problematické řešení. Právní úprava požadavků na výstavbu má přitom řešit technickou a funkční kvalitu, bezpečnost a hygienu, nikoliv ekonomickou výhodnost.

„Ve výsledku může přijetí návrhu znamenat, že pokud bude odstranění černé stavby pro povinného ekonomicky nepřiměřené, stavba se odstraňovat nemusí. To by fakticky podpořilo „černostavebníky“ na úkor těch, kteří řádně žádají o povolení.“

To platí i pro černé stavby. Ve výsledku může přijetí návrhu znamenat, že pokud bude odstranění černé stavby pro povinného ekonomicky nepřiměřené, stavba se odstraňovat nemusí. To je zcela nepřijatelné; deklarovalo by to, že dodržování stavební kázně je jen prázdnou frází a fakticky by to podpořilo „černostavebníky“ na úkor těch, kteří řádně žádají o povolení.

Ruku v ruce s důrazem na ekonomiku developera je umožněno, aby se stavební úřad odchýlil od územně plánovací dokumentace. Postačí k tomu souhlas zastupitelstva a vlastníka. Občané obce už nebudou mít možnost se k takové změně vyjádřit a vznášet výhrady, dokonce se o ní nemusí dozvědět ani zpracovatel územního plánu. Zákon sice mluví o tom, že se odchýlení nesmí dotknout jiných osob, ale to je pojem tak obecný, že v praxi snadno povede ke zneužívání situací.

Pokud k tomu přidáme boj proti normám doporučujícím kvalitu zastavěného prostředí, pro budoucí obyvatele i sousedské vztahy se nerýsují pozitivní perspektivy. Jde o rezignaci na veřejný zájem i veřejný prostor jako takový.

Renata Zdařilová,
členka představenstva
České komory autorizovaných inženýrů
a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT)
a členka pracovní skupiny ČKAIT
pro dostupné bydlení, která je zároveň
autorkou normy o přístupnosti staveb

Petr Durdík: Výjimky z regulativů otevírají nebezpečný prostor pro korupci

Vy jste na konferenci SMS ČR varoval, že vypuštění zavedených pojmů a nejasnosti v regulativech nás mohou posunout směrem ke korupčnímu prostředí. V čem spatřujete největší riziko pro tvář české krajiny a sídel v horizontu příštích deseti let? Jak konkrétně pocítí obyvatel běžné vesnice nebo města fakt, že územní plán přestává být „společenskou smlouvou“ a stává se spíše předmětem tlaku investorů, jak zaznělo v diskuzi?

Úvodem je třeba říct, že předložený návrh novely stavebního zákona neřeší komplexní reformu územního plánování, ale zasahuje do stávajícího systému jednotlivými ustanoveními, které v mnoha ohledech přinášejí znepráhlednění a do budoucna mohou znamenat spíše ztrátu základního poslání územního plánování, které má zajistit jasná pravidla při využívání území, dohodnutá v rámci územně plánovacího procesu a jistotu občanům, vlastníkům a všem, kterých se budoucí směřování území týká prostřednictvím celospolečenské dohody, která se bude naplňovat.

Odhlédnu od největšího zásahu do uspořádání veřejné správy, kdy je pořízování svěřeno samosprávám. Tento model je možný, avšak musí být dorešen ve vztahu k drtivé většině obcí z hlediska personálního zabezpečení a potřebných kapacit. Zajištění pořízování z úrovně Úřadu je krokem zpět, protože opět míchá státní správu s výkonem samosprávy, přitom odstranění tohoto mechanismu bylo předmětem novely.

Ruší se zavedené pojmy. Nejvýraznějším příkladem je nahrazení „zastavěného území“ pojmem „zastavitelné území“. Slučují se tím jak současně zastavěné stabilizované plochy s plochami zastavitelnými.

„Asi největším problémem je zavedení výjimek z regulativů, nebo dokonce z územního plánu, pokud dojde k dohodě mezi tím, kdo dokumentaci vydal, a investorem v území. Zde dochází k popření poslání územního plánování.“

Bude tedy zřejmě nutné pro každou současně zastavěnou plochu vymezovat samostatné regulativy (dříve obecně pro zastavěné území), což výrazně zkomplikuje dokumentaci, nehledě na to, že na pojem zastavěné území je navázáno mnoho dalších zákonů a dalších právních předpisů. Asi největším problémem je zavedení výjimek z regulativů, nebo dokonce z územního plánu, pokud dojde k dohodě mezi tím, kdo dokumentaci vydal a investorem v území. Zde dochází k popření poslání územního plánování a dohody o využití území. Zároveň se zde objevuje nebezpečný prostor pro korupční prostředí.

Petr Durdík,
předseda Asociace pro urbanismus
a územní plánování ČR

Téma připravila Marie Machačová
ve spolupráci s Jindrou Tužilovou, vedoucí legislativy SMS ČR

Správa obecních energií už nemusí být noční můrou plnou ručního přepisování dat a hlídání termínů revizí. Nový software Energovizor vznikl na základě přímých podnětů z obcí SMS ČR, aby nabídl řešení šité na míru samosprávám. Marek Komárek vysvětluje, jak umělá inteligence šetří čas při čtení faktur a proč systém funguje jako „digitální hlídací pes“ obecního majetku.

Oproti Excelu, ve kterém byla data dosud uchovávána nejčastěji, přináší Energovizor zásadní automatizaci. Už jen například u provádění odečtů stačí prostá fotografie měřidla a vše je okamžitě tam, kde má být. Do Excelu je nutné data přepisovat ručně, což s sebou nese nepochybně vyšší riziko lidské chyby. Další systémy na trhu sice existují a jsou technolo-

S ČEZ Distribucí o možnosti zpřístupnění dat do našeho softwaru jednáme už několik měsíců. Trochu paradoxně se však z této funkce mohou nejdříve těšit obce na území EG.D, které byly na tuto možnost evidentně připravenější. Pro obec to znamená, že u odběrných míst s takzvanými chytrými elektroměry uvidí data v patnáctiminutové struktuře. To jim umožní detailnější analýzu a vyhodnocování extrémních stavů.

Co se týče ceníku, minimálně do konce prázdnin platí, že roční licence vyjde na 5 000 Kč bez DPH. Posléze počítáme s cenou 7 900 Kč bez DPH na rok, s možností slevy 10 % pro členy SMS ČR a 25 % pro klienty SMS-slужeb.

[illegible]

Naším úkolem je přenášet hlas z území tam, kde se tvoří zákony

V pátém díle seriálu Tváře nového předsednictva vám představujeme důležitou postavu SMS ČR v oblasti dopravy a infrastruktury. Václav Venhauer, místopředseda sdružení a starosta městyse Libice nad Doubravou, působí v čele samosprávy už dvě dekády. Své bohaté zkušenosti dnes využívá především při vyjednáváních na ministerstvech, kde bojuje za spravedlivé financování venkovských cest a proti zbytečné byrokracii. V rozhovoru popisuje, proč je pro něj SMS ČR nepostradatelným partnerem státu a jaká jsou aktuální rizika překotné digitalizace.

V rozhovoru se mimo jiné dočtete:

- **Místopředseda v akci:** Jak vypadá přenos praktických zkušeností ze starostovských kanceláří přímo k zákonodárcům.
- **Dopravní priority:** Proč se SMS ČR angažuje v tématu financování silnic nižších tříd a co trápí obce v oblasti tranzitní dopravy.
- **Past digitalizace:** Proč jsou digitální technické mapy pro mnohé obce finančním i administrativním strašákem.
- **Síla sdružení:** V čem tkví profesionalita kanceláře SMS ČR a proč je důležité mít síť „stejně postižených“ kolegů po celé republice.
- **Budoucnost venkova:** Proč stát musí pochopit, že bez dostupné infrastruktury a pozemků pro mladé rodiny hrozí regionům vylidňování.

Pane starosto, jako předseda pracovní skupiny pro dopravu pravděpodobně trávíte hodně času na cestách. Máte nějaký svůj oblíbený úsek silnice nebo trasy, kde si i za volantem dokážete vyčistit hlavu, nebo i tam podvědomě kontrolujete kvalitu krajnic a značení?

Musím se přiznat, že k přesunu po republice používám výhradně automobil s naftovým motorem a veřejnou dopravu využívám pouze v Praze. Při svých cestách vnímám automobilovou dopravu i stav komunikací, a pokud se zrovna nekočám krajinou, samozřejmě mě zajímají dopravní stavby silnic a mostů. Nedávno jsem měl tu možnost navštívit druhý nejvyšší most na Vysočině na obchvatu Brtnice a o víkendu jsem se byl podívat na novém mostě spojujícím Smíchov s Podolím v Praze.

Co pro vás osobně znamená role místopředsedy SMS ČR? Je pro vás tato pozice spíše nástrojem, jak přenést praktické zkušenosti z Vysočiny přímo na ministerstva, nebo ji vnímáte hlavně jako službu ostatním starostům?

Svoji roli místopředsedy vnímám především jako pomoc ostatním starostům přenášet praktické zkušenosti a problémy z každodenní práce na obcích k ministerstvům a zákonodárcům. Dnešní doba je velmi turbulentní a na starosty je ze strany státu vkládáno čím dál více legislativních povinností. Jsem rád, že SMS ČR je apolitickou organizací a zároveň i připomín-

kovým místem k předkládaným zákonům. Bohužel ne vždy jsou naše zkušenosti z praxe vyslyšeny. Musím zde vyzdvihnout skvělou práci kanceláře SMS ČR v čele s ředitelkou Janou Přechtělovou, práci krajských manažerů a legislativců, bez kterých by naše poznatky z území nebyly tak slyšet.

Jaké je aktuálně „nejžhavější“ téma, které jako SMS ČR řešíte na poli dopravy? Jsou to vysokorychlostní tratě nebo něco jiného?

Témat je opravdu mnoho. V naší pracovní skupině pro dopravu se sešla spousta skvělých a pracovitých lidí, od starostů po odborníky. Denně diskutujeme novinky a problémy napříč republikou. Snažíme se hledat řešení u problému financování oprav silnic II. a III. tříd v majetku krajů, na které stát přestal dávat finanční prostředky. Velkým tématem je také tranzitní doprava nákladních vozidel, hluk v obcích, vybírání pokut z radarů a jejich převod na stát nebo konzervace tratí. Proto se snažíme dávat svá odborná stanoviska přímo na ministerstva.

Libice nad Doubravou pod vaším vedením rozšiřuje plochy pro rodinné domy. Jak náročné je dnes pro obec zajistit veškerou infrastrukturu, aby zůstala atraktivní pro mladé rodiny a nezačala se vylidňovat?

Velkým problémem je v současné době vůbec získat pozemky od soukromých vlastníků. Ceny za metr čtvereční orné půdy se již v někte-

rych případech vyšplhaly na 1 600 Kč. Když si k tomu započítáte vybudování veškeré infrastruktury – vodovod, kanalizaci, plyn, elektřinu, osvětlení a komunikace – cena stavební parcely vyrostle na neskutečnou úroveň. Pro mladé rodiny to pak není v jejich finančních možnostech. Pokud chce obec přilákat mladé lidi, musí cenu adekvátně snížit a nést tyto náklady ve svých rozpočtech.

Často se mluví o „dopravní obslužnosti venkova“. Máte pocit, že se státu daří chápat, že pro člověka z malé obce není autobus jen čára v jízdním řádu, ale jediný způsob, jak se dostat k lékaři?

Veřejná doprava je rozdílná kraj od kraje. Na Vysočině jsem zažil proces koncipování VDV na vlastní kůži a musím konstatovat, že vytvořit smysluplnou koncepci nebylo nic lehkého. Požadavkům starostů bylo složité vyhovět a zde musím vyzdvihnout trpělivost pracovníků odboru dopravy Kraje Vysočina. Dnes jsem s obslužností v našem kraji spokojen. Velkým přínosem pro obce je skutečnost, že se nemusí finančně podílet na zajištění dopravy a veškeré náklady jdou za krajem.

Digitalizace dopravy a technické mapy (DTM) – pro mnohé starosty strašák, pro jiné příležitost. Jak se na tyto novinky díváte vy z pozice místopředsedy?

Budu opravdu upřímný – já tomu od samého začátku moc nefandím. DTM byl projekt, se kterým se na startu neztotožnilo ani SMS ČR.

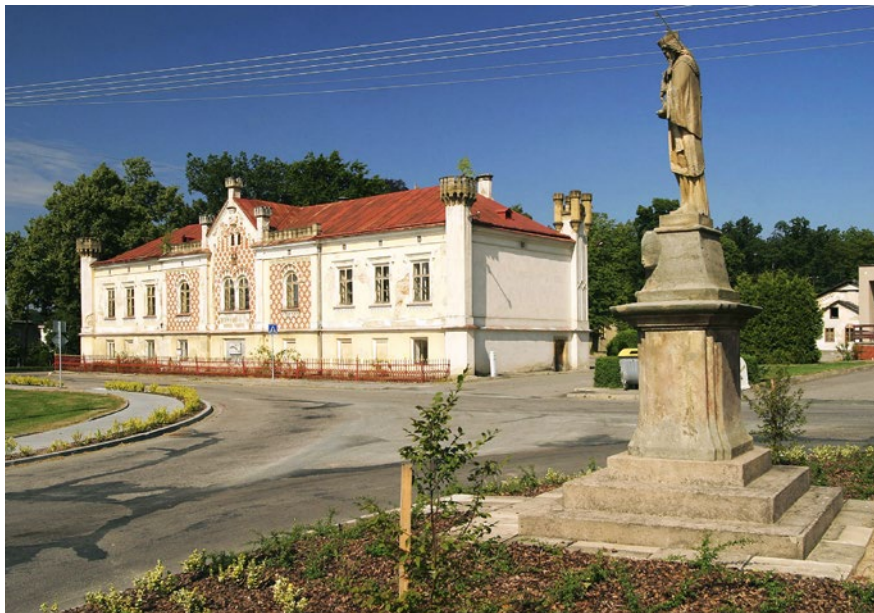
Bohužel se pak ukázalo, že podnět k tomu vyšel z Asociace krajů. Je to obrovská zátěž na starosty, kteří se v tom těžko orientují, a následně to přináší i nemalou finanční zátěž na obecní rozpočty. Já mám tu výhodu, že jsem byl zahrnut do programu kraje, takže v tomto prvopočátku za mě většinu práce a nákladů nese kraj.

Investice do chodníků jsou v obcích často složitější než stavba dálnice kvůli složitým vlastnickým vztahům. Co by se mělo v legislativě změnit, aby se starostům „stavělo snadněji“?

Vlastnické vztahy k pozemkům pod komunikacemi jsou velký problém. Mně se to v obci podařilo vyřešit díky komplexním pozemkovým úpravám a následné obnově katastrálního operátu (přesné zaměření hranic pozemků) a jejich vypořádání. Obec některé pozemky odprodala i vykoupla. To je cesta, jak mít v majetku jasno.

Na co jste v Libici nad Doubravou za poslední rok nejvíce hrdý? Je to nějak opravená stavba, nebo spíše to, že se podařilo udržet komunitní život?

Nedávné události mě trochu srazily a donutily se zamyslet nad mou funkcí, ale když se podívám na čísla, mluví jasně. Od mého zvolení v roce 2006 vzrostla účetní hodnota majetku obce ze 44 milionů na téměř 250 milionů korun (k 31. 12. 2025). Za toto období se podařila spousta smysluplných projektů, které zlepšily život našich občanů jak v Libici, tak v našich deseti místních částech.

Práce starosty i člena předsednictva je „nekonečný příběh“. Co vás osobně po všech těch letech stále motivuje každé ráno otevřít dveře úřadu a věnovat se veřejné službě?

Je to závislost, zodpovědnost a srdeční záležitost. Chci navázat na práci předků a rozvíjet obec k rozkvětu. Nedávno jsem dostal krásný dárek s textem: „Jsem starosta Václav – a jo, jsem blázen, že dělám takovou práci.“ Ale teď vážně – poznal jsem spoustu skvělých starostek a starostů, kteří této práci dávají své srdce na úkor svých rodin. Díky SMS ČR mám spoustu stejně „postižených“ kamarádů po celé naší krásné republice.

Kdybychom za vámi do Libice přijeli, kam byste nás vzal, abychom pochopili duši vašeho městyse?

Každá obec má co nabídnout. U nás jsou to projekty na udržení vody v krajině, revitalizace toků či výstavba polních cest s alejemi. Určitě bych vás ale vzal na naši novou dominantu – Zemskou bránu na Liběcké stezce od sochaře Radomíra Dvořáka. A pak je tu příroda kolem řeky Doubravy. Pro mě jsou duši obce vzpomínky na dětství a lidi, které tu mám rád a s nimiž žiji už 62 let.

Děkuji za rozhovor i za pozvání!

Marie Macháčová

SMS ČR a ČTÚ chtějí zlepšit signál na venkově, zaměří se na 1 800 hluchých míst

Aktuálně

Sdružení místních samospráv ČR (SMS ČR) a Český telekomunikační úřad (ČTÚ) připravují opatření pro zlepšení mobilního a internetového pokrytí venkova. V ČR existuje přes 1 800 sídelních jednotek se špatným signálem, což může ohrozit bezpečnost obyvatel. Malým obcím do 500 obyvatel navíc často chybí optické sítě.

Zástupci obou institucí se dohodli na těchto prioritách:

- **Dokrývání bílých míst:** Využití aukcí kmitočtů (800, 1 800 a 2 600 MHz) k posílení signálu.
- **Železnice a odolnost:** Zlepšení pokrytí koridorů a zvýšení odolnosti sítí proti výpadkům.
- **Optické sítě:** Podpora výstavby pevného připojení v regionech.
- **Kontrola dat:** Revize údajů od operátorů o skutečném pokrytí v obcích.

Spolupráce má zajistit vyšší kvalitu a stabilitu sítí. SMS ČR a ČTÚ budou v koordinaci postupovat i nadále ve prospěch venkovských samospráv.

Soutěž Soběstačná obec přijímá přihlášky do 31. května

Hledají se inovativní a odvážné obce, které jdou příkladem

Nebojíte se ve vaší obci pokroku? Přemýšlíte o energetice, službách nebo vodě jinak než „tak se to vždycky dělalo“? Právě takové obce hledá soutěž Soběstačná obec 2100, kterou pořádá SMS ČR. Do 31. května se mohou přihlásit samosprávy, které mají odvahu ukázat, že i malá obec může být laboratoří budoucnosti českého venkova.

Soutěž pro ty, kteří se nebojí být první

Soutěž vyhledává obce, které se nebojí vydat směrem kupředu. Nebo i testují nové cesty: soběstačnou energetiku, prvky smart village a chytrá řešení v krajině i veřejném prostoru.

Přihlášení je jednoduché, zdarma a online; vyplnění zabere jen pár minut. Obci přinese publicitu, uznání kolegů i inspiraci pro další projekty. Navíc můžete vyhrát hodnotné ceny.

Atlas inovativních obcí: mapa odvážných projektů

Soutěž je součástí širšího projektu – Atlasu inovací, jedinečné otevřené mapy, která představuje konkrétní příklady dobré praxe z českých obcí. Starostové v něm najdou reálné projekty svých kolegů: jak zvládnout vodní soběstačnost, jak udělat z digitalizace pomocníka, jak skloubit moderní výstavbu s geniem loci nebo jak zapojit komunitu do správy obce. Vaše přihláška je tak zároveň vstupenkou do online klubu inovativních obcí, které inspirují ostatní.

Jak vypadají odvážné obce v praxi

Letošní ročník už ukazuje, že inovace mají mnoho podob. Mladá Boleslav dává bateriím z elektromobilů druhý život v komunitní energetice, Olešnice v Orlických horách přetváří radnici v energeticky úsporné, bezbariérové a komunitní centrum a Čepřovice učí děti soběstačnos-

Libňatov vsadil na soběstačnost i energetickou efektivitu v hospodaření s vodou.

ti v krajině v mobilní maringotce. Libňatov vsadil na vlastní vodní zdroj a chytré řízení spotřeby, Horní Dubenky provozují bezobslužnou prodejnu potravin 24/7, Petrovice u Blanska digitalizovaly obec včetně hřbitova a Dlouhá Lhota ukazuje, jak může nová dětská skupina citlivě navázat na tradiční venkovskou zástavbu.

Přihlaste vaši inovativní obec do 31. května

Pokud jste v posledních letech udělali krok, který vyžadoval odvahu – šli jste do nové technologie, změnili zaběhnutý způsob fungování, vytvořili místo, kde se lidé potkávají jinak

než dřív – soutěž Soběstačná obec 2100 je přesně pro vás.

Přihlaste se do 31. května, ukažte, že vaše obec patří mezi inovativní lídry, a pomozte spoluvytvářet budoucnost českého venkova, která stojí na chytrých a konkrétních řešeních.

Více informací, medailonky soutěžících obcí a přihláška na: www.sobestacnaobec2100.cz.

Michal Svoboda
manažer platformy
Obec 2100

Zařad'te se i Vy do naší databáze dobré praxe obcí ČR a soutěžte o hodnotné ceny!

sobestacnaobec2100.cz

Přihlášky do 6. ročníku
soutěže přijímáme

od 1. 4. až 31. 5. 2026

Zdarma a online

Přihlaste se online
zabere to jen 30 minut.

Péče o tříleté děti není automatická:

Kdy obci vzniká povinnost a jaké podmínky musí splnit rodič?

Od začátku letošního roku platí pro obce nová a poměrně zásadní povinnost. Samospráva musí zajistit výchovnou péči o děti od tří let věku, které se z kapacitních důvodů nedostaly do své spádové mateřské školy. Ministerstvo práce a sociálních věcí vydalo k této problematice metodiku¹⁾, která má radnicím poskytnout podrobný návod, jak tuto povinnost naplnit. Protože z terénu registrujeme řadu dotazů, ale i mýtů, které o plnění této povinnosti kolují, přinášíme vám shrnutí toho nejdůležitějšího – od podmínek vzniku nároku až po konkrétní možnosti finančního a organizačního řešení.

Nová povinnost, zakotvená v novele zákona o dětských skupinách (zákon č. 274/2014 Sb., § 13b), úzce navazuje na školský zákon a povinnost obce zajistit předškolní vzdělávání (dle § 178 školského zákona). Jejím hlavním cílem je překlenout „hluché období“ mezi třetími narozeninami dítěte a začátkem nejbližšího školního roku.

Zásadní podmínkou pro vznik povinnosti obce je existence pravomocného rozhodnutí o nepřijetí do mateřské školy v době třetích narozenin dítěte. Povinnost tedy nevzniká automaticky u všech tříletých dětí, jak je někdy mylně interpretováno.

Rozhodující je rozhodnutí o nepřijetí

Z pohledu obce se nejedná o automatický proces, který by se týkal plošně každého tříletého dítěte v obci. Povinnost samosprávě vzniká pouze při splnění několika zákonem stanovených podmínek. V první řadě se rodič musí s dítětem účastnit řádného zápisu do spádové mateřské školy. Pokud dítě již v době zápisu (nebo do 31. srpna aktuálního kalendářního roku) dosáhlo tří let věku a nebylo přijato k předškolnímu vzdělávání od nejbližšího školního roku, běží rodiči třicetidenní lhůta. Ta se počítá od doručení rozhodnutí o nepřijetí ze strany ředitele školy a během ní může rodič podat u obce žádost o zajištění péče. Zásadní podmínkou pro vznik povinnosti obce je tedy existence pravomocného rozhodnutí o nepřijetí do mateřské školy v době třetích narozenin dítěte. Povinnost tak nevzniká automaticky u všech tříletých dětí, jak je někdy mylně interpretováno.

Nezbytná podmínka vazby na trh práce

Zákon navíc pamatuje na to, že smyslem této úpravy je především sladování rodinného a pracovního života. Proto musí rodič ke dni třetích narozenin dítěte prokazatelně doložit svou vazbu na trh práce – ať už jde o klasické zaměstnání, samostatnou výdělečnou čin-

nost, prezenční studium nebo evidenci na úřadu práce v pozici uchazeče o zaměstnání. Další nezbytnou podmínkou pro vznik obecní povinnosti je doložení skutečnosti, že je dítě řádně očkováno.

Upozorňujeme, že metodika připouští i specifické situace: pokud se například dítě narodí v květnu 2024 a rodiče s ním přijdou k zápisu v březnu 2026 (kdy mu ještě nebudou ani dva roky), bude o jeho nepřijetí s největší pravděpodobností rozhodnuto. Toto rozhodnutí mu však dle výkladu zakládá právo na zajištění výchovné péče ze strany obce od jeho třetích narozenin v roce 2027. A to i v situaci, kdy v březnu 2027 proběhne nový řádný zápis, kde by dítě již pravděpodobně bylo přijato. Dle našeho názoru tato metodika až příliš extenzivně rozšiřuje právo dvouletých dětí na budoucí zajištění péče.

Všechna nabízená řešení jsou rovnocenná

Pokud oprávněná žádost na stůl obecního úřadu dorazí, má obec na výběr z několika rovnocenných způsobů, jak výchovnou péči zajistit. Organizačně nejjednodušší a ekonomicky nejvýhodnější cestou je bezesporu dodatečné přijetí dítěte do mateřské školy, což může být s ohledem na předpokládaný demografický pokles v nadcházejících letech v mnoha obcích reálné. Pokud obec zřizuje dětskou skupinu, může rodiči nabídnout místo v ní, popřípadě ve skupině zřízené svazkem obcí. Jestliže obec nedisponuje vlastním zařízením, může smluvně zajistit kapacitu u soukromých poskytovatelů dětských skupin, avšak výhradně u těch, kteří působí přímo v daném školském spádovém obvodu. Pouze s výslovným souhlasem rodiče je pak možné využít i kapacity mimo tuto spádovou oblast.

Zdaleka ne vždy však bude v silách a prostorových možnostech obce fyzické místo v předškolním zařízení skutečně zajistit. Pro takové případy nabízí zákon řešení v podobě finanční úhrady prokazatelně vynaložených nákladů přímo rodiči.

Finanční kompenzace jako alternativa

Zdaleka ne vždy však bude v silách a prostorových možnostech obce fyzické místo v předškolním zařízení skutečně zajistit. Pro takové případy nabízí zákon řešení v podobě finanční úhrady prokazatelně vynaložených nákladů přímo rodiči. Rodič si v takové situaci zajistí péči sám (což může zahrnovat soukromou chůvu, komerční dětskou skupinu nebo jinou školku) a obec mu tuto službu následně proplatí. Zákon pro tyto účely stanovuje pevný maximální limit denní úhrady, který je odvozen od minimální mzdy a pro rok 2026 činí maximálně 343 Kč. Například při celodenní a každodenní docházce to pro obec v tomto roce znamená výdaj přibližně 7 500 Kč za měsíc na jedno dítě (při 22 pracovních dnech).

Stanovení frekvence výplaty a způsobu prokazování nákladů je plně v kompetenci obce. Rodič by měl standardně doložit skutečně vynaložené náklady, rozsah docházky a způsob péče. Postup pro dokládání dokladů je vhodné jasně začlenit do dohody s rodičem, případně pro tyto účely vytvořit přehledný formulář.

Lhůty stanovené zákonem o dětských skupinách

Vyřizování žádostí rodičů a následné vydávání rozhodnutí o zajištění výchovné péče spadá do samostatné působnosti obce a obecně se řídí pravidly správního řádu. Časový rámec pro vydání rozhodnutí je však velmi specifický a přísný, neboť jej nedefinuje správní řád, nýbrž přímo zákon o dětských skupinách. Samospráva totiž musí o konkrétním způsobu splnění své povinnosti rozhodnout nejpozději šedesát dnů před samotným vznikem povinnosti – tedy zpravidla šedesát dnů před třetími narozeninami dítěte. Proti takto vydanému rozhodnutí obce se rodič navíc podle zákona o dětských skupinách nemůže odvolat a rozhodnutí nabývá právní moci okamžikem doručení.

Lenka Matějová
legislativní analytička
pro školství, sport
a kulturu SMS ČR

1) Dostupná zde: <https://mpsv.gov.cz/povinnost-obce-zajistit-vychovnou-peci-o-dite>

Jsme SMS-sluzby s.r.o. a samosprávám a jimi zřizovaným školám nabízíme už od roku 2018 mnohem víc než jen službu pověřence pro ochranu osobních údajů, která exkluzivně zahrnuje i přístup k newsletteru Samospráva v právu. Členským obcím Sdružení místních samospráv ČR umíme poradit v oblasti dotací a veřejných zakázek, také s vypořádáním autorských práv nebo se strategickým plánováním. Umíme provést i audit webových stránek. A co můžeme nabídnout školám? Poskytujeme pověřenské služby, v rámci kterých zdarma vydáváme newsletter Škola v právu, zajišťujeme rovněž školskou právní poradnu. A také pro vás píšeme! Přesvědčit se o tom můžete na stránkách, které si právě prohlížíte, a na webových stránkách SMS-sluzby s.r.o. v sekci Aktuálně, kde najdete všechny naše texty v plném rozsahu. Tak nezapomeňte, SMS-sluzby s.r.o. jsou tu pro vás a vaše školy. Jsou tu k vašim službám!

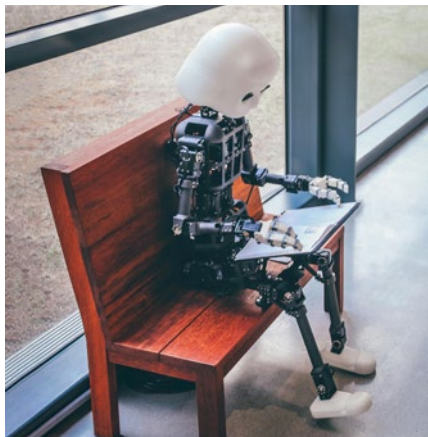
Pověřenecké služby – Lenka Matějová
lenka.matejova@sms-sluzby.cz, 724 595 111
Veřejné zakázky – Michaela Jelínková
michaela.jelinkova@sms-sluzby.cz, 770 600 556
Dotační servis – Tereza Urbánková
tereza.urbankova@sms-sluzby.cz, 770 600 685
Strategické plánování – Marek Komárek
marek.komarek@sms-sluzby.cz, 725 983 171
Autorská práva jednoduše – Simona Paulíková
simona.paulikova@sms-sluzby.cz, 777 831 080
Audit webových stránek – Daniel Stuchlík
daniel.stuchlik@sms-sluzby.cz, 774 420 750
Sekretariát – Magdalena Komárková
kancelar@sms-sluzby.cz, 723 644 867

Umělá inteligence na úřadě:

Ochrana osobních údajů

Bez zbytečných nákladů a uměle vytvořené paniky

S postupným náběhem evropských pravidel pro umělou inteligenci (především tzv. AI Actu) se ve veřejném prostoru začíná objevovat fenomén, který dobře známe z dob zavádění GDPR. Agresivní obchodní nabídky, varování před likvidačními pokutami a odpočítávání dní do pomyslné „administrativní apokalypsy“ vytvářejí u představitelů samospráv dojem, že bez okamžitého nákupu drahých auditů a externích metodik vystavují své obce obrovskému riziku. Realita je však pro většinu obcí mnohem příznivější. Běžně používané jazykové modely totiž žádnou zvláštní dokumentaci nevyžadují.

Běžné jazykové modely nevyžadují další dokumentaci

Hlavním zdrojem matoucích informací je neopochopení způsobu, jakým AI Act pracuje s rizikem. Toto nařízení totiž rozděluje povinnosti podle toho, jak rizikový je systém, který při své činnosti používáte. Drtivá většina obcí dnes využívá pouze takzvané obecné jazykové modely, jako jsou ChatGPT nebo Gemini. Úředníci a zaměstnanci si v nich pomáhají se zněním různých textů či s analýzou vybraných situací.

Tyto nástroje spadají do kategorie minimálního nebo žádného rizika. Pokud je vaši zaměstnanci používají k opravě gramatiky v tiskových zprávách, ke stylistické úpravě proslovů nebo k rychlému shrnutí dlouhých odborných textů, AI Act pro vás jako pro uživatele nepřináší téměř žádné nové administrativní povinnosti. Obchodní nabídky slibující „audit shody s AI Actem“ pro tyto situace jsou tedy v podstatě nabídkou na řešení problému, který legislativně neexistuje.

Stačí pouze jedno školení

V různých obchodních nabídkách se často skloňuje povinnost zajistit takzvanou „AI gramotnost“ zaměstnanců podle článku 4 tohoto nařízení. Ačkoliv to zní vznešeně, v praxi to pro obec neznamená nákup certifikovaných školení za desítky tisíc korun. AI gramotnost v kontextu samosprávy znamená prostý fakt, že referent ví, co dělá. Musí si být vědom toho, že umělá inteligence může „halucinovat“, tedy generovat fakticky nesprávné informace, a že za konečnou správnost výstupu vždy odpovídá člověk. Stejně tak by měl vědět, jaké údaje do systému vkládat nesmí.

Skutečným průšvihem je situace, kdy zaměstnanec vloží do jazykového modelu jména dlužníků, adresy žadatelů o byty nebo de-

Skutečným průšvihem je situace, kdy zaměstnanec vloží do jazykového modelu jména dlužníků, adresy žadatelů o byty nebo detaily z přestupkových řízení, aby mu AI pomohla s formulací dokumentu. V tu chvíli dochází k úniku dat a k riziku, že s vloženými údaji bude jazykový model dále pracovat.

taily z přestupkových řízení, aby mu AI pomohla s formulací dokumentu. V tu chvíli dochází k úniku dat a k riziku, že s vloženými údaji bude jazykový model dále pracovat. Hlavním úkolem starosty tedy není formálně splnit AI Act,

ale zajistit, aby zaměstnanci věděli, že do AI nikdy nesmí vkládat osobní nebo neveřejné údaje občanů.

Toto proškolení zajistí i váš pověřenec. Dnes je téma AI a práce s ní standardní součástí školení zaměstnanců. Stejně tak je vhodné začlenit problematiku AI do směrnice o zpracování osobních údajů na obci. Opět se však nebude jednat o rozsáhlou dokumentaci, nýbrž o uvedení základních pravidel práce s těmito nástroji.

U chatbota informujte, že se jedná o chatbota

Dalším bodem, kterým se na obcích často „straší“, je povinnost transparentnosti podle článku 50 nařízení. Ta se týká situací, kdy obec nasadí systém, který přímo interaguje s občany – například automatizovaného chatbota na webových stránkách. Ano, v takovém případě musíte občana jasně informovat, že komunikuje se strojem. To je však technická úprava na pár minut; stačí jedna věta v záhlaví chatovacího okna. Nepotřebujete k tomu rozsáhlou dokumentaci ani hloubkovou analýzu algoritmu.

Pokud tedy už na obci AI používáte, obraťte se s touto problematikou na svého pověřence, který by vám měl poskytnout pravdivé informace o povinnostech při využívání umělé inteligence dle AI Act. SMS-sluzby se tomuto tématu budou věnovat v květnovém „GDPR prakticky“. Další informace následně zveřejní na svých webových stránkách.

Lenka Matějová
koordinátorka
pověřenců pro
ochranu osobních
údajů

Dotace pro lesní hospodářství: Žádat mohou zejména obce, příjem končí 19. května

Ministerstvo zemědělství vyhlásilo sedmé kolo příjmu žádostí v rámci Strategického plánu Společné zemědělské politiky (SZP) pro období 2023–2027. Pro žadatele z řad vlastníků lesů, mezi které patří zejména obce, je připraveno téměř 1,84 miliardy korun. Finanční prostředky jsou určeny na modernizaci technologií, obnovu infrastruktury či posílení rekreačních funkcí lesa. Příjem žádostí probíhá prostřednictvím Portálu farmáře od 28. dubna do 19. května 2026 do 18:00 hodin.

Celková alokace je rozdělena mezi pět oblastí: technologické investice v lesním hospodářství, investice do lesnické infrastruktury, vodohospodářská opatření v lesích, neproduktivní investice v lesích a investice do nezemědělských činností.

Technologické investice v lesním hospodářství

Pro obce jakožto držitele lesa je zásadní zejména intervence 35.73. V jejím rámci mohou realizovat projekty s 50% dotací na nákup strojů a zařízení pro hospodaření v lese, údržbu a opravu lesních cest nebo pro výrobu palivového dříví. Podpora se vztahuje také na mobilní stroje pro ořez, dočasná úložiště sadebního materiálu a investice do školkařské činnosti či základního zpracování dřeva.

Investice do lesnické infrastruktury

Dotaci ve výši až 80 % mohou obce získat na rekonstrukce i výstavbu lesních cest v rámci intervence 36.73. Kromě investic do samotných lesních cest kategorie L1 a L2 je možné podpořit také projekční, průzkumné a inženýrské činnosti. Mezi uznatelné výdaje patří rovněž rekonstrukce souvisejících objektů, jako jsou mosty, propustky, brody nebo opěrné a zárubní zdi.

100% dotace na neproduktivní investice v lesích

Výrazný zájem obcí se očekává u intervence 43.73, která se zaměřuje na posílení rekreačních funkcí lesa. Dotace zde dosahuje až 100 % uznatelných výdajů. Finanční prostředky lze využít na značení, výstavbu a rekonstrukci turistických stezek do šíře dvou metrů, herní a fitness prvky, naučné stezky, studánky či odpočinková stanoviště a přístřešky.

Zkušenosti z uplynulých kol ukazují, že pro úspěch žádosti je důležité získat dostatek bodů v rámci preferenčních kritérií. Bonifikovány jsou zejména projekty realizované v lesích zvláštního určení – například v lázeňských a příměstských lesích se zvýšenou rekreační funkcí – nebo v lesích ochranných.

Zpracování žádosti o dotaci i řízení projektu

V případě zájmu o administraci žádosti o dotaci i o navazující monitoring projektu se žadatelé mohou obrátit na dotační specialisty ze SMS-slужby, s. r. o., prostřednictvím adresy dotace@smscr.cz.

Ondřej Štach
dotační specialista

Energovizor

**SMS
SLUŽBY s.r.o.**

www.energovizor.cz

Chytrá správa a efektivní řízení energií pro města a obce

Vše po ruce na jednom místě,
pokročilá analýza dat

LETNÍ ŠKOLA (NEJEN) PRO STAROSTY 2 26

online

PARTNEREM LETNÍ ŠKOLY (NEJEN) PRO STAROSTY 2026 JE ČESKÁ FIRMA LESNÍ SVĚT.

1 990 Kč VČETNĚ DPH | SLEVY PRO ČLENY SMS ČR A KLIENTY POVĚŘENCŮ SMS-SLUŽBY | WWW.SMSCR.EDUCATION

Jihočeský kraj

Na odborné školení k elektronické spisové službě dorazilo do Nišovic téměř padesát účastníků

Téměř padesát zástupců samospráv a příspěvkových organizací se ve středu 16. dubna v Nišovicích zúčastnilo odborného školení k elektronické spisové službě a aktuální legislativě. Hlavním tématem semináře v místním kulturním domě bylo praktické využití systému KEO4 a plnění povinností vyplývajících ze zákona o archivnictví.

Program se zaměřil na efektivní správu dokumentů v digitálním prostředí. Účastníci se seznámili s moduly podatelny, výpravny či archivu, které jsou klíčové pro každodenní agendu úřadů. Odborní lektori zároveň rozebrali požadavky Národního standardu pro elektronické systémy spisových služeb a aktuální metodiky Ministerstva vnitra.

„Vysoká účast potvrzuje, že obce aktivně řeší modernizaci a hledají kvalitní informace i prostor pro sdílení zkušeností,“ uvedla starostka Hana Váňová. Akce kladla důraz na praktickou orientaci, kdy starostové a úředníci konzultovali konkrétní postupy při digitalizaci veřejné správy. Nišovice se tímto seminářem opět zapojily do podpory vzdělávání a spolupráce mezi samosprávami v regionu.

Milada Troblová
manažerka SMS ČR
v Jihočeském kraji

Kraj Vysočina

Lipnice nad Sázavou oživila veřejný prostor „poesiomatem“. Zařízení představuje inspiraci pro další obce

Lipnice nad Sázavou rozšířila svou turistickou a kulturní nabídku o poesiomat. Zařízení v podobě kovové roury, které přehrává audio-nahrávky spojené s historií a kulturou obce, bylo instalováno v těsné blízkosti místního hřbitova u hrobu spisovatele Jaroslava Haška. Podle Sdružení místních samospráv ČR (SMS ČR) jde o příklad nízkoúdržbového oživení veřejného prostoru, který může sloužit jako inspirace pro další obce.

Lipnický poesiomat nabízí přibližně dvě desítky nahrávek, včetně literárních úryvků v podání známých herců či autentických vzpomínek pamětníků. Zařízení je energeticky soběstačné; k aktivaci audia stačí několikrát zatočit klikou, čímž si uživatel sám vyrobí potřebnou elek-

trickou energii. Dramaturgii přístroje v Lipnici dominují historické souvislosti a humor spojený s dílem Jaroslava Haška.

Podle zástupců projektu nejsou poesiomaty pouze turistickým lákadlem, ale slouží především k objevování místních příběhů a prohlubování vztahu obyvatel k dané lokalitě. „Představují smysluplný způsob, jak nabídnout návštěvníkům i místním něco navíc, a přitom přirozeně zapojit komunitu prostřednictvím spolupráce se školami či kronikáři,“ uvádějí autoři konceptu.

Pro samosprávy představuje poesiomat nástroj pro kultivaci prostanství s minimálními nároky na údržbu. Díky své konstrukci je zařízení vhodné pro umístění na náměstí, k památkám i na turistické trasy. Interaktivní prezentace lokálního dědictví se v posledních letech stává trendem, který obce využívají k zatraktivnění naučných stezek či oživení dosud nevyužitých míst v krajině.

Marcela Syrová
manažerka SMS ČR
v Kraji Vysočina

Plzeňský kraj

Rekordní účast ve Stodě: 92 obcí z Plzeňska potvrdilo zájem o společná témata

Na krajské shromáždění SMS ČR si ve svém diáři vyhradilo prostor celkem 92 obcí. Takto vysoká účast jen potvrzuje, že starostové v Plzeňském kraji mají o společná témata a sdílení zkušeností mimořádný zájem.

Program zahrnoval velmi aktuální agendu, kterou dnes samosprávy řeší – od vymezování akceleračních oblastí a rozvoje obnovitelných zdrojů přes změny ve školské legislativě a kyberbezpečnost až po informace k nadcházejícím volbám. Vedle odborných bloků byl ale, jako vždy, stejně důležitý i prostor pro neformální debatu mezi kolegy.

Děkujeme všem, kteří dorazili – právě vaše účast dodává těmto setkáním energii a smysl.

Roman Svoboda
manažer SMS ČR
v Karlovarském kraji

Výjezdní zasedání představenstva SMS ČR se konalo v obci Vysočina

Představenstvo Sdružení místních samospráv ČR (SMS ČR) absolvovalo v úterý 7. dubna výjezdní zasedání v obci Vysočina. Jednání, které hostil první místopředseda sdružení a starosta obce Tomáš Dubský, se věnovalo především novele stavebního zákona, meziobecní spolupráci a digitalizaci agend.

V rámci pracovní části přijalo vedení SMS ČR konkrétní usnesení k fungování společenství obcí a k aktuálním legislativním změnám. Součástí programu byl také podpis partnerských dohod se společnostmi Plastic Waste Free a FINObce. Představeny byly i nové nástroje pro modernizaci samospráv, například řešení Chytré obce v oblasti spisové služby, skartace a archivace dokumentů.

„Výjezdní zasedání nabídlo prostor pro sdílení zkušeností z praxe a diskuzi nad výzvami, kterým samosprávy čelí,“ shodli se zástupci sdružení. Program setkání zahájila prohlídka obce a návštěva místního Muzea v přírodě Vysočina, které účastníkům přiblížilo tradice a historii regionu.

Starostové v Přílucce řešili podfinancování kraje i rozvoj větrných elektráren

O financování samospráv, rozvoji větrné energetiky i dopadech nových zákonů na chod obcí diskutovalo koncem dubna v Přílucce na Svitavsku zhruba 80 starostů z Pardubického kraje. Na krajském shromáždění Sdružení místních samospráv ČR zástupci obcí řešili především hrozící úbytek evropských dotací a rostoucí administrativní zátěž.

Peníze jako klíčové téma

Hlavním bodem programu byla reforma rozpočtového určení daní (RUD). Hejtmán Pardubického kraje Martin Netolický (3PK/SOCDEM) upozornil, že region je dlouhodobě podfinancovaný. Bez systémové změny podle něj nebude možné udržet tempo investic, zejména do silnic II. a III. tříd. Kraj dosud do modernizace dopravy investoval díky evropským fondům až tři miliardy korun ročně, tyto zdroje však mají po roce 2028 výrazně klesnout.

Hejtmán zároveň avizoval zpřísnění dotační politiky kraje. Od příštího roku už úřad nebude obcím umožňovat změny účelu schválených dotací. Prodloužení termínů realizace bude možné jen ve výjimečných případech. Cílem je zvýšit transparentnost a efektivitu využívání veřejných peněz.

Větrná energetika: téma, které rozděluje

Tématem byl také rozvoj větrných elektráren. Netolický varoval před nekoordinovaným postupem, který by mohl narušit krajinný ráz i vztahy mezi sousedními obcemi. Radní Miroslav Krčil (3PK) představil připravované podklady pro tzv. akcelerační zóny, které mají definovat vhodné lokality pro větrníky s ohledem na ochranu přírody a zájmy obyvatel.

Stále více zákonů, stále více povinností

První místopředseda SMS ČR Tomáš Dubský kritizoval narůstající množství legislativy, která dopadá na samosprávy často bez řádného připomínkového řízení. Zmínil novelu stavebního zákona či chystanou úpravu zákona na ochranu zvířat, která by mohla na obce přenést další náklady spojené s péčí o toulavá zvířata. Sdružení také trvá na tom, aby spolupráce v rámci společenství obcí zůstala dobrovolná a nebyla vázána na správní obvody.

Silná členská základna i konkrétní pomoc

Podle výkonné ředitelky SMS ČR Jany Přecechtělové zastupuje sdružení v Pardubickém kraji už 240 obcí, což je 53 procent všech samospráv v regionu. Celostátně se členská základna blíží hranici 2 700 obcí. Sdružení starostům pomáhá například s digitálními technickými mapami nebo energetickým managementem. K tomu slouží i nový nástroj Energovizor pro sledování spotřeby a nákladů na energie.

Součástí programu byla i komentovaná prohlídka hostitelské obce a především prostor pro neformální diskuzi mezi starosty.

Petra Vinterová
manažerka SMS ČR
v Pardubickém kraji

Dolní Zálezly hostily krajské shromáždění SMS ČR. Poprvé, ale rozhodně ne naposled!

Rok uběhl jako voda a dočkali jsme se dalšího krajského setkání. Hostitelskou obcí se pro tento rok staly poprvé Dolní Zálezly. V místním kulturním domě se opět sešlo na sedm desítek hostů z více než čtyřiceti obcí Ústeckého kraje. Setkání bylo specifické i tím, že se jej zúčastnilo několik starostů z jiných krajů, kteří vystoupili jako řečníci ve velmi nabitém, prakticky laděném programu.

Shromáždění bylo silně obsazené i z hlediska účasti členů představenstva SMS ČR. Jeho členkou je od minulého roku právě starostka pořádající obce Magda Pejšová. Svou návštěvou Dolní Zálezly poctil také sám předseda Petr Halada, který předal aktuální informace o vývoji kolem stavebního zákona.

ního zákona a nepedagogických pracovníků. Dále vystoupil 1. místopředseda Tomáš Dubský s prezentací k obslužnosti venkova a člen předsednictva Jiří Beneš s příspěvkem o digitalizaci a pasportizaci obcí moderními prostředky.

Na řečníky z řad předsednictva a zkušené starosty navázal další host, tentokrát René Tomášek z nedalekého Terezína, který přítomné seznámil s praktickými radami v oblasti odpadového hospodářství. Plný sál měl také možnost vyslechnout příspěvek Jana Harnycha ze společnosti ČEZ na téma chystaných obnovitelných zdrojů v kraji nebo ředitele územního odboru IROP Viktora Krumla k dotačním příležitostem pro obce. Velkou pozornost vzbudilo téma kybernetické bezpečnosti prezentované etickým hackerem Pavlem Matějčíkem, na něhož navázal příklady z praxe kapitán Lukáš Rössler za Policii ČR. Celý program pak zakončil příspěvek legislativní analytičky SMS ČR Barbory Furstové.

Marek Komárek
manažer SMS ČR
v Ústeckém kraji

Zlínský kraj

Budoucnost služeb na venkově: Přijďte diskutovat do Slavičína o dostupnosti obchodů i zdravotní péče

Budoucnost a dostupnost služeb v menších obcích bude hlavním tématem odborného setkání zástupců samospráv Zlínského kraje, které se uskuteční v pondělí 27. května. Akce v prostorách Kreativního centra Zámček v Hrádku u Slavičína se zaměří na udržení občanské vybavenosti, dostupnost zdravotní péče, dopravy a digitálních služeb na venkově.

Podle organizátorů je zajištění základních služeb klíčovou podmínkou pro zachování atraktivity venkovských oblastí a prevenci odlivu obyvatel. Cílem diskuse je pojmenovat reálné potřeby obcí a najít způsob, jak odborné služby krajských organizací přenést z center přímo do regionů, například formou pravidelných výjezdních poradenských dnů.

V rámci odborného programu vystoupí zástupci Technologického inovačního centra (TIC) ve Zlíně a Univerzity Tomáše Bati. Ti představí konkrétní projekty a inovace, které mohou obce využít například pro zefektivnění místní správy nebo zlepšení dopravní obslužnosti. „Setkání má sloužit jako platforma pro přímý dialog mezi krajem a starosty o možnostech podpory místních prodejen, školství či digitalizace agend,“ uvádí se v programu akce.

Setkání začíná ve 13 hodin a je určeno především pro představitele obecních samospráv. Podrobné informace k programu a možnosti registrace zveřejnilo Technologické inovační centrum na svém webu.

Marian Moudřík
manažer SMS ČR
ve Zlínském kraji

Karlovarský kraj

Karlovarská SMS ČR posiluje spolupráci: Jednání s hejtmánem, setkání v Krásné i přípravy na celostátní konferenci

Karlovarské Sdružení místních samospráv ČR v uplynulých týdnech zintenzivnilo spolupráci s krajskou samosprávou i vedením krajského města. Hlavními tématy jednání byla koordinace služeb pro obce a příprava nadcházející celorepublikové konference SMS ČR, kterou budou letos hostit Karlovy Vary.

Představitelé krajského předsednictva SMS ČR se sešli s hejtmánem Karlovarského kraje Petrem Kubísem. Předmětem diskuse bylo nastavení užší komunikace mezi krajským úřadem a sdružením, které zastupuje zájmy obcí v regionu. Obě strany se shodly na tom, že lepší koordinace projektů a sdílení informací jsou zásadní pro efektivní fungování místních samospráv.

Přípravy na celostátní konferenci

Další z řady jednání hostil Magistrát města Karlovy Vary. Zástupci SMS ČR s vedením města řešili technické a organizační zajištění letošní republikové konference sdružení. Město nabídlo organizátorům součinnost při pořádání této akce, která má do Karlovarského kraje přivést starosty a zástupce samospráv z celé České republiky.

Krajské setkání v Krásné hostilo 40 starostů

Kromě politických jednání se uskutečnilo také krajské setkání v obci Krásná na Ašsku. Akce se zúčastnily čtyři desítky starostek a starostů z celého regionu. „Velké poděkování patří starostovi Luboši Pokornému a jeho týmu za vřelé přijetí a přátelské zázemí, které vytvořilo ideální prostor pro sdílení zkušeností i neformální diskuzi,“ vzkázal manažer Roman Svoboda.

Podle krajského předsednictva SMS ČR je aktuální vlna osobních setkání a jednání s významnými partnery nezbytná pro posílení pozice menších obcí v rámci krajského rozvoje a pro úspěšné zvládnutí organizace celostátního sněmu.

Roman Svoboda
manažer SMS ČR
v Karlovarském kraji

Pozor! Krajské shromáždění se koná už 19. května v Úvalně

Sdružení místních samospráv ČR pořádá v úterý 19. května krajské shromáždění zástupců obcí Moravskoslezského kraje. Hlavními tématy jednání, které hostí obec Úvalno, budou kybernetická bezpečnost a digitalizace obecních agend. Součástí programu je i prezentace projektů zaměřených na cestovní ruch a ekologii.

„Hlavním cílem setkání je sdílení zkušeností v oblasti modernizace správy obcí a zajištění jejich bezpečnosti v digitálním prostředí,“ uvedli organizátoři. Úvalno bylo pro konání akce zvoleno jako příklad samosprávy, která kombinuje historické dědictví s moderními technologiemi. Obec představí své zkušenosti s provozováním chytré mobility, včetně vlastního elektromobilu, a fungování přírodního biotopu.

Starostové se seznámí také s turistickým využitím obecního majetku. Úvalno v prostorách historické rychty vybudovalo zrcadlový labyrint a interaktivní expozici. Obec, která je rodištěm Hanse Kudliča, dlouhodobě investuje do obnovy památek, jako je Selský dům nebo rozhledna na kopci Strážišťe, a jejich zapojení do života komunity.

Moravskoslezský kraj podpoří výsadbu zeleně dvěma miliony korun

V souvislosti s rozvojem obecní krajiny informovalo vedení kraje o spuštění dotačního programu na podporu výsadby stromů a keřů. Moravskoslezský kraj v něm rozdělí dva miliony korun. Cílem je zvýšení odolnosti regionu vůči změně klimatu v rámci projektu LIFE COALA.

Žádosti o dotace budou moci obce, spolky a příspěvkové organizace podávat od 25. května do 29. června 2026. Podpora na jeden projekt se pohybuje v rozmezí 50 000 až 150 000 korun, přičemž dotace může pokrýt až 100 procent užitelných nákladů.

„Stromy a keře pomáhají zadržet vodu a ochlazují naše města,“ uvedl krajský radní pro životní prostředí Pavel Staněk. Finance lze využít nejen na pořízení sazenic, hnojiva a kotvičích prvků, ale také na samotnou výsadbu a následný výchovný řez. Podmínkou je využití stanovištně původních a neinvazních dřevin.

Dagmar Novosadová
manažerka SMS ČR
v Moravskoslezském kraji

V obcích SMS ČR rostou stromové kaple, propojují přírodu s živou architekturou

Také v několika obcích Sdružení místních samospráv ČR vznikají unikátní stromové kaple. Jde o projekty takzvané živé architektury, kde prostor chrámu nevytváří zdívo, ale cíleně vysázené stromy, nejčastěji lípy. Tyto přírodní památky se nacházejí v Nové Lhotě, Radějově či Lanžhotě a postupně se stávají vyhledávanými turistickými i komunitními místy.

Koncept, za nímž stojí autoři Hana a Daniel Matějko, pracuje s přesně definovaným půdorysem, obvykle kruhem či oválem. Stromy v horizontu desítek let vytvoří koruny připomínající klenbu a kmeny suplující chrámové sloupy. První taková kaple byla vysázena v roce 2016 v Nové Lhotě, následovala „Kaple ve větru“ v Radějově a v roce 2019 se připojil Lanžhot.

„Cílem je vytvořit prostor pro zastavení a vnímání krajiny. Nejde o hotové stavby, jejich krása spočívá v pomalém růstu a proměně v čase,“ uvádějí autoři projektu. Podle zástupců dotčených obcí si místa získala oblibu ihned po výsadbě. Pro samosprávy představují tyto kaple nízkonákladovou, ale esteticky i ekologicky hodnotnou cestu k oživení volné krajiny.

Lanžhot

Radějov

Nová Lhota

Autoři projektu jsou otevření spolupráci s dalšími obcemi, které chtějí podpořit lokální identitu a vytvořit udržitelný prostor pro budoucí generace. Stromové kaple podle nich nepřetrávají navzdory přírodě, ale díky ní.

Klára Veverková
manažerka SMS ČR
v Jihomoravském kraji

V Přerově nad Labem funguje nově terminál Pol Point, obětím usnadní komunikaci s policií

Obec Přerov nad Labem zprovoznila koncem března bezobslužné zařízení Pol Point. Digitální terminál, založený na videokonferenční technologii, umožňuje občanům podávat oznámení o trestných činech či jiných protiprávních jednáních na dálku. Podle vedení obce má tento krok zvýšit dostupnost veřejných služeb a posílit pocit bezpečí obyvatel.

Systém Pol Point, který vyvinulo Krajské ředitelství policie Středočeského kraje, slouží jako plnohodnotné kontaktní místo Policie ČR. Občanům umožňuje komunikovat s policistou prostřednictvím zabezpečeného videopřenosu bez nutnosti fyzické přítomnosti na služebně. „Významným přínosem tohoto řešení je možnost absolvovat výslech bez nutnosti osobního kontaktu s policisty, což může zásadně usnadnit situaci zejména obětím trestných činů,“ uvedl starosta Jiří Beneš.

Zařízení hraje důležitou roli především v ochraně takzvaných zvlášť zranitelných obětí, například v případech domácího násilí nebo sexuálně motivovaných útoků. Technologie umožňuje obětím vypovídat z bezpečného a diskrétního prostředí, čímž se snižuje riziko jejich druhotné traumatizace při kontaktu s policejním prostředím.

Systém Pol Point byl poprvé představen v roce 2020 a od té doby se postupně rozšiřuje do dalších regionů. Přerov nad Labem se instalací pylonu s bezobslužným zařízením zařadil mezi obce, kde moderní technologie aktivně napomáhají vytvářet bezpečnější a otevřenější prostředí pro život.

Radka Roskocová
manažerka SMS ČR
ve Středočeském kraji

Středočeské obce přihlašují projekty do soutěže Soběstačná obec 2100, dominují školky a energetika

Středočeské obce se ve zvýšené míře zapojují do projektu Soběstačná obec 2100. Iniciativa, která je platformou pro sdílení příkladů dobré praxe v oblasti udržitelnosti a rozvoje venkova, zaznamenala v regionu první pilotní vlnu přihlášených projektů. Ty se zaměřují především na modernizaci školské infrastruktury, komunitní služby a energetickou úspornost.

Podle zástupců Sdružení místních samospráv ČR odráží struktura přihlášených záměrů snahu starostů o komplexní rozvoj obcí s důrazem na dlouhodobou udržitelnost. Projekty často kombinují sociální funkce s moderními technologiemi a citlivým přístupem k veřejnému prostoru.

Důraz na komunitní služby a úsporné budovy

Mezi prvními přihlášenými jsou obce Dlouhá Lhota u Příbrami a Přerov nad Labem, které do soutěže vstoupily s projekty dětských skupin. V obou případech jde o novostavby umístěné v centrech obcí, které reagují na aktuální nedostatek kapacit pro předškolní vzdělávání. Zatímco v Dlouhé Lhotě hraje významnou roli urbanistické začlenění do návsi, v Přerově nad Labem projekt vycházel z přímé poptávky místních obyvatel.

Energetickou udržitelnost reprezentuje projekt mateřské školy v obci Opolany, která splňuje parametry úsporné stavby. Podobným směrem se vydaly i Svojetice, kde nová mateřská škola využívá fotovoltaiku a inovativní herní prvky. Moderní standardy školního stravování a komunitního zázemí pak v soutěži zastupuje školní jídelna v Kostelní Lhotě.

Meziobecní spolupráce jako trend

Specifickým projektem v rámci středočeských přihlášek je svazková škola VIDA v Chýni. Ta představuje řešení vzdělávací infrastruktury prostřednictvím spolupráce několika obcí, což je model, který SMS ČR dlouhodobě podporuje jako efektivní nástroj pro financování a správu nákladných investic na venkově.

Zapojte se také do soutěže Soběstačná obec 2100!

Projekt Soběstačná obec 2100 slouží nejen jako soutěžní klání, ale především jako odborná platforma pro sdílení zkušeností mezi samosprávami. Cílem je ukázat, že inovace a udržitelné technologie jsou aplikovatelné i v menších obcích mimo velká aglomerace. Vyzýváme proto všechny starostky a starosty ve Středočeském kraji: pokud máte ve své obci zajímavý projekt, na který jste hrdí, neváhejte jej přihlásit. Staňte se součástí komunity, která posouvá český venkov kupředu a ukazuje, že budoucnost obcí může být soběstačná, inovativní a udržitelná.

Adam Havlas
manažer SMS ČR
ve Středočeském kraji

Starostové z Liberecka čerpali inspiraci v Jihočeském kraji

Celkem 44 zástupců samospráv z Libereckého kraje se ve dnech 21. až 23. dubna zúčastnilo motivačního semináře k soutěži Vesnice roku. Výjezdní akci uspořádal Liberecký kraj ve spolupráci se Sdružením místních samospráv ČR. Cílem bylo předat zkušenosti z úspěšných projektů v obcích Jihočeského kraje, které v minulosti získaly nejvyšší ocenění v této celostátní soutěži.

Účastníci během třídního programu navštívili pět jihočeských obcí: Čejetice, Celnice, Vacov, Čestice a Pištín. Všechny jmenované obce jsou držitelé Zlaté stuhy, což je nejvyšší ocenění v krajských kolech soutěže Vesnice roku. Zástupci jihočeských samospráv představili kolegům z Liberecka své hlavní investiční projekty, koncepci rozvoje i strategie pro zapojování obyvatel do veřejného života.

„Program se nesl v duchu malého krajského kola. Nešlo přitom jen o investice a opravené budovy, ale také o fungování místních spolků a komunitní život, který je pro úspěch v soutěži nezbytný,“ uvedli organizátoři semináře. Podle nich byla největším přínosem otevřená výměna zkušeností a praktických postřehů mezi starosty přímo v terénu.

Seminář potvrdil, že pro rozvoj venkova je zásadní sdílení příkladů dobré praxe. Účastníci získali konkrétní podněty pro správu svých obcí, od technických řešení projektů až po motivaci občanů k dobrovolnickým aktivitám. Podle zástupců SMS ČR mají právě tyto výjezdy největší vliv na odvahu obcí přihlašovat se do soutěžních klání a realizovat inovativní nápady v oblasti venkovské architektury a společenského života.

Petra Černá
manažerka SMS ČR
v Libereckém kraji

Olomoucký kraj

Kopřivná bude hostit krajské shromáždění. Zakroužkujte si úterý 23. června

Krajské shromáždění Sdružení místních samospráv ČR Olomouckého kraje se uskuteční 23. června v novém kulturním domě v Kopřivné. Hlavními tématy jednání budou kybernetická bezpečnost a příprava na povinné poskytování digitálních služeb, které samosprávám ukládá legislativa. Akce je součástí série krajských setkání, která se letos věnují modernizaci obecních agend.

Důležitým bodem programu bude problematika zákona č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby. Podle této normy budou muset obce od

1. února 2027 poskytovat veškeré své agendy, včetně místních poplatků či podávání žádostí, plně digitálně. Na shromáždění vystoupí zástupci Digitální informační agentury (DIA), kteří starostům poskytnou podrobné informace k zavádění těchto služeb a nabídnou asistenci při registraci do systému CAAIS.

„Seminář o kybernetické bezpečnosti se zaměří na ochranu dat občanů a praktické kroky k zabezpečení obecních sítí, které nevyžadují rozsáhlé investice,“ uvedli zástupci SMS ČR. Kromě odborných přednášek shromáždění nabídne také pravidelný legislativní přehled a informace o nových službách sdružení pro členské obce.

Starostka Kopřivné Jana Gerešová

Součástí setkání, na kterém SMS ČR spolupracuje se starostkou Kopřivné Janou Gerešovou, bude i terénní program. Po skončení odborné části čeká účastníky exkurze k místní větrné elektrárně a prohlídka barokního kostela Nejsvětější Trojice. Podrobný program včetně registračních formulářů začne sdružení rozesílat v průběhu května.

Lucie Kořínková
manažerka SMS ČR v Olomouckém kraji

Královéhradecký kraj

Královéhradecký kraj zasáhlo jarní sucho, obce reagují vlastními opatřeními

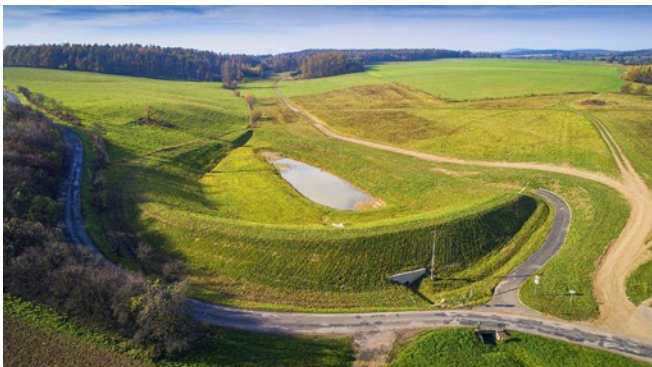
Královéhradecký kraj se potýká s výrazným nedostatkem vláhy v přírodě. Důvodem je mírná zima s nízkou sněhovou pokrývkou, která roztála dříve než obvykle, a podprůměrné srážky v jarních měsících. Aktuální úhrny srážek dosahují sotva poloviny dlouhodobého normálu, což se projevuje poklesem hladin vodních toků i ohrožením zásob pitné vody pro obyvatele v některých lokalitách. Podle hydrologů nelze v nejbližší době očekávat zásadní obrát.

„Aktuální situace není úplně příznivá, protože vzhledem k tomu, že jsme na konci dubna a měli bychom mít takřka nejvyšší měsíční průtoky nebo denní průtoky, tak jsme přibližně na třetinovém množství vody, která je obvyklá v tomto období,“ uvedla Hana Macháčková z pobočky Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ). Na některých místech v kraji klesly hladiny řek dokonce až na desetinu běžného stavu.

Nedostatek vody v regionu pociťují nejen zemědělci, lesníci a sadaři, ale stále častěji také samosprávy. Odborníci zatím hovoří především o takzvaném zemědělském či půdním suchu. O tom, zda situace přeroste ve vážnější hydrologické sucho, rozhodne množství srážek v nadcházejících týdnech a měsících.

Obce investují do zadržování vody i nových zdrojů

Samosprávy v Královéhradeckém kraji v reakci na nepříznivý vývoj hledají způsoby, jak efektivněji využívat stávající zdroje a zpomalit odtok

vody z krajiny. Příkladem aktivního přístupu je obec Libňatov, která se rozhodla využít lokální prameniště „Tomkovy studny“. Voda z tohoto zdroje v minulosti bez užítu odtékala potokem mimo katastr obce, nyní ji však samospráva zachytává a využívá jako hlavní zdroj pitné vody pro své obyvatele.

Další opatření realizovala obec Dubenec, kde vznikla komplexní soustava protierozních a protipovodňových prvků. Tato technická řešení mají dvojí funkci: v případě příválových dešťů mírní dopady bleskových povodní, v období sucha pak zásadně zpomalují odtok vody z území. Tím se zlepšují vláhové podmínky v krajině, což je důležité zejména pro místní zemědělce.

Kateřina Pourová
manažerka SMS ČR
v Královéhradeckém kraji

Hlavní město Praha

Pražská organizace SMS ČR rozšířila své předsednictvo, řešila stavební zákon i digitální prodejny

Krajské shromáždění Sdružení místních samospráv ČR pro hlavní město Prahu na svém zasedání 13. dubna zvolilo nové členy krajského předsednictva. K dosavadnímu vedení se připojili Petra Venturová a Jiří Vintiška. Shromáždění, které hostil Magistrát hlavního města Prahy, se věnovalo také dopadům novely stavebního zákona na pražské městské části a moderním technologiím v maloobchodu.

V čele krajské organizace nadále zůstává předsedkyně Kateřina Šilhová Šafránková společně s místopředsedkyní Janou Plamínkovou. Rozšíření vedení o dva nové členy má posílit akceschopnost sdružení při zastupování zájmů pražských samospráv v komunikaci s magistrátem i státními orgány.

Dopady legislativy a automatizace služeb

V odborné části programu vystoupila vedoucí legislativní sekce SMS ČR Jindra Tužilová. Starosty městských částí podrobně seznámila s aktuálním stavem projednávání novely stavebního zákona a specifickými aspekty, které tato norma přináší pro pražské prostředí. Diskuse se zaměřila především na procesy povolování staveb a kompetence samospráv v této oblasti.

Dalším tématem byla inovace v dostupnosti služeb. Zástupci společnosti KNOWLIMITS představili koncept bezobslužných prodejen, které fungují na bázi digitální identity. Technologie byla prezentována jako jedno z možných řešení pro zajištění základní obslužnosti v okrajových částech Prahy nebo v lokalitách s omezenou otevírací dobou klasičtých provozoven.

Přednáškový blok uzavřela Kristýna Václavíková prezentací SMS služeb. Účastníci rovněž sdíleli zkušenosti s aktuálními problémy, kterým čelí pražské samosprávy v oblasti správy majetku a veřejného prostoru.

Adam Havlas
Manažer SMS ČR
v hlavním městě Praha

Srdcem v Jeseníkách: Rozhovor se starostkou Loučné o návratu domů, boji s povodněmi a turistickým magnetu

Loučná nad Desnou je křižovatkou cest, která do podhůří Jeseníků láká tisíce návštěvníků. Pro její starostku Petru Harázimovou je to však především domov, za jehož stabilitu bojuje i v nelehkých časech. V rozhovoru nám prozradila, jaké to je vést obec, která se musí vyrovnat s náporům turistů i následky ničivých povodní, a proč je pro ni investice do místní školy tou nejdůležitější pojišťkou pro budoucnost celého údolí.

Co pro vás bylo v roce 2018 tím hlavním impulsem, kdy jste se rozhodla jít do vedení obce? Byl to postupný vývoj, nebo konkrétní moment?

V Loučné jsem se narodila, a i když mě život na čas zavedl jinde, vždycky jsem věděla, že se vrátím. Loučná pro mě není jen místo na mapě – jsou to vzpomínky, lidé a milované Jeseníky. Když jsem se vracela, byl to návrat domů v tom nejhlubším slova smyslu. Postupně jsem si za-

čala uvědomovat, že vše, co jsem se v životě naučila, bych mohla vrátit právě sem. Měla jsem potřebu být pro Loučnou užitečná. Přiznám se, že kdysi jsem měla trochu naivní představu, že starostkou budu „až v důchodu“ (smích), jako klidnou tečku za aktivním životem. Jenže Loučná si mě přitáhla dřív. Začala jsem se zapojuvat do obecních aktivit, stáli jsme u zrodu informačního centra, rozjeli jsme Poštu Partner a z nevyužívané budovy vznikla kavárna. Kandidatura pak byla přirozené vyústění té cesty.

Inspirativní starostové

V rozhovoru se mimo jiné dočtete:

- Proč se starostka rozhodla vyměnit cestování za službu rodné obci?
- Jak se Loučná vzpamatovává z povodní 2024 a co pomohlo nejvíce?
- Jak balancovat potřeby 1 500 obyvatel s náporům v hlavní sezóně?

Vaše začátky ve funkci nebyly jednoduché – co vám tehdy dodalo sílu a jak to ovlivnilo vaši důvěru v tým?

První volební období bylo složité. Během několika měsíců došlo ke změnám ve funkci starosty a koalice stála na jediném hlase. To není ideální pro klidnou práci a rozvoj. Možná právě díky těmto zkušenostem dnes vím, jak důležitá je důvěra a stabilita v týmu. Ty začátky mě hodně naučily. O to víc si dnes vážím toho, že máme zastupitelstvo, které spolu umí mluvit. Nejde o to, kdo má pravdu, ale o nalezení společného řešení pro obec.

Být starostkou v obci, která je v zimě i v létě v obležení turistů, je náročné. Jak balancujete potřeby návštěvníků s komfortem místních?

Loučná je srdcem Jeseníků, křižovatka cest, která přitahuje lidi po celý rok. Turisté k nám patří – přinášejí život i práci. Zároveň ale s každou sezónou cítíme, jak křehká rovnováha mezi návštěvníky a klidem místních je. Dříve dominovala zima, dnes je snad ještě náročnější léto. Obec s patnácti sty obyvateli se v některých dnech až několikanásobně početně znásobí – a to se projeví na dopravě, odpadech i infrastruktuře. Upřímně mě mrzí, že na tyto výkyvy systém často nemyslí. Financování i dotace se odvíjejí od počtu trvale žijících obyvatel, ne od skutečného zatížení území. Snažíme se proto výnosy z cestovního ruchu vracet zpět do života obce – podporujeme školu, spolky, rodiny i veřejný prostor. Naším cílem je jediné: aby Loučná zůstala dobrým místem k životu především pro ty, kteří tu mají svůj domov.

„Největší frustrací na práci starosty je byrokracie. V době digitalizace bychom měli data sdílet, místo toho vyplňujeme stále stejné formuláře. Přála bych si věnovat více energie lidem a projektům než papírům a roztržitým systémům.“

Loučná nad Desnou je křižovatkou Jeseníků. Žije zde 1 500 obyvatel, ale v sezóně se nápor turistů násobí. Naším cílem je udržet moderní školu a silnou komunitu, aby Loučná zůstala domovem, nikoliv jen turistickou kulisou.

Loučná si prošla těžkou zkouškou během povodní v září 2024. V jaké fázi se nacházíte nyní a co je prioritou?

Povodně pro nás byly obrovskou zkouškou, ale měli jsme i štěstí. Díky retenční schopnosti elektrárny Dlouhé stráně a koordinované spolupráci s krajem a Povodím Moravy se podařilo zmírnit dopady, které mohly být katastrofální. Přesto nejvíce utrpělo koryto řeky a mosty. Aktuálně jsme ve fázi projektové přípravy oprav. Obnova není otázkou měsíců, ale let. Naší prioritou je stabilizace toků, oprava mostů a posílení odolnosti infrastruktury. Zároveň to byla zkušenost, která ukázala obrovskou sílu lidí. Skvěle zafungoval tým úřadu, hasiči, horská služba i dobrovolníci. Právě v těchto chvílích si uvědomíte, jak důležité je mít kolem sebe lidi, na které se můžete spolehnout.

Podobně jako v jiných obcích, i u vás je výzvou udržet mladé rodiny. Jaký je váš recept na to, aby Loučná „nezamrzla“?

Pokud má obec zůstat živá, musí vytvářet dobré podmínky pro rodiny. Naší prioritou je udržet a rozvíjet školu i školku. Obě jsme kompletně zrekonstruovali a investujeme do vybavení, protože vzdělávání je klíčový faktor pro mladé rodiny. Snažíme se, aby se lidem v obci dobře žilo i mimo školu – pečujeme o veřejný prostor a podporujeme spolky. Největší výzvou zůstává bydlení. Zájem o nemovitosti v turistické lokalitě často vede k jejich využití pro krátkodobé ubytování, ne pro trvalé bydlení. Snažíme se tedy dělat maximum v tom, co ovlivnit můžeme.

Loučná je známá bohatým společenským životem. Jak se vám daří aktivizovat občany?

Základem je podpora lidí, kteří jsou ochotni věnovat svůj čas ostatním. Máme zde aktivní spolky i jednotlivce, kteří dělají věci srdcem. Snažíme se jim vytvářet co nejlepší podmínky – ať už finančně, nebo pomocí v administrativě. Velké poděkování patří hasičům, kteří jsou nepostradatelní nejen při akcích, ale i v krizích.

Věřím, že když obec své aktivní lidi podpoří, vrací se to v podobě živé komunity.

Jste součástí Svazku obcí údolí Desné. V čem vidíte největší sílu regionální spolupráce?

V tom, že dokážeme společně realizovat projekty, které by jedna obec sama nikdy nezvládla. Typickým příkladem je železnice Desná. Po povodních v roce 1997 to vypadalo, že trať zanikne. Dnes je nejen symbolem obnovy, ale i důležitou dopravní tepnou. Je to důkaz, že když obce táhnou za jeden provaz, mají mnohem větší sílu něco změnit.

Jaké důležité projekty byste ráda stihla dotáhnout do konce tohoto volebního období?

Prioritou je škola – letos pokračujeme v rekonstrukci přízemí a modernizaci kuchyňky. Vnímám ji jako srdce obce. Dalším projektem je revitalizace sídliště, kde plánujeme obnovu vodovodu, povrchů a výsadbu zeleně. Třetím velkým úkolem je infrastruktura na Filipově. Tady bohužel narážíme na byrokracii – na stavební povolení čekáme už téměř dva roky. Přesto věřím, že se nám tyto projekty podaří dotáhnout.

Práce starostky je neustálý kolotoč. Kde vy osobně čerpáte energii?

V prvním období jsem jela spíš „na výkon“, dnes už vím, že to dlouhodobě nejde. Nejvíce energie čerpám tam, kde žiju. Jeseníky miluju a stačí mi vyrazit na den do hor a vypnout telefon. Často vyrážím se starší dcerou a jsou to ty nejceněnější chvíle. Inspirací je pro mě také cestování. Kolegové už vědí, že jim odkudkoli posílám fotky dětských hřišť nebo informačních center (smích). Rodina si ze mě dělá legraci, ale já to jinak neumím. Vracím se vždy s chutí zlepšovat náš prostor i u nás.

**Rozhovor vedla
Lucie Kořínková
manažerka SMS ČR
v Olomouckém kraji**

